

25 JAN. 1979

CONFIDENTIEEL
MINISTERIE VAN DEFENSIE
KONINKLIJKE LANDMACHT
STAF CGS / PLS LANDMA CHTSTAF

29 JAN. 1979

's-Gravenhage,

Afdeling / sectie: **INL** -5-

Nr. **2072 / COM**

Exh. ~~22 nov~~ 1979, nr. ~~15-945~~ Zie ook

Onderwerp: **Opdracht COCSB aan ICI inzake onderlinge coördinatie militaire inlichtingendiensten.**

Exh. 1979 nr.

Korte inhoud: **Zienswijze HINLLAS m.b.t. terreinen waarop afd INL en Lamid werkzaam zijn, t.a.v. evt noodzaak tot coörd.**

~~afschr. brief voor H-INL~~
~~afschr. brief voor INLA~~
~~afschr. brief voor INVB~~

Ter kennisneming aan

afd. datum ontv. datum verz. paraaf

AAN **NOTA voor:**

Voorzitter Interservice Comité Inlichtingen i.a.a.

tikken
H-INL tt 26/1

Hoofd Afd INL/VEILIGHEID Marinestaf

Hoofd Afd INL/VEILIGHEID Luchtmachtstaf

verzenden

Coördinator Inlichtingen en Veiligheidsdiensten.

Medezendenden

achteraf

PINL 11/2

ARCHIEF

- 2 FEB. 1979

Dat. en pa

24/1

Ontworpen door **kol Toorop**

Afd. Hfd.

Uitgaand stuk

Vervolgparafen

getypt door **H. Koppens** op **26-1-79**

gecoll. door **[Handwritten]** op **26-1-79**

Overgelegde r.a. }

Registratie datum en paraaf

29 JAN. 1979

Terugverzochte r.a. }

A. D. SERES

Het dik omliggende gedeelte door de verzender te vullen.

VERZENDKAMER
CONFIDENTIEEL

Indice:

23.16.5

vernietigen in

23.24.

1984

12.14

CONFIDENTIEEL

ontwerp

wijzigingen, renvooien,
aantekeningen enz.

uw kenmerk

uw brief van

In antwoord op uw nota ~~nr~~ 78-200/17883 van
21 nov 78 doe ik hierbij mijn zijswijze toekomen op de
punten 2a en 2b van uw nota 78-200/17112 van 9 nov 78.

Zoals reeds mondeling toegelicht, mijn verontschul-
digingen voor de late beantwoording. *Overigens ben ik er
mij van bewust, dat onduidelijke lijst mij onvolledig
kan blijken.*

Terreinen, waarop onderlinge coörd noodzakelijk is,
of kan zijn.

1. Beleidsvoorbereiding

a. Coörd binnen defensie zal noodzakelijk kunnen zijn
op alle terreinen, waarop de afdn inln/veiligheid
van de krijgsmachtdelen werkzaam zijn:

Dit betreft:

(1) het inlchttingengebied t.a.v.:

- inlchttingenrapportage binnen defensie;
- het tot stand brengen van een geïntegreerd
inlchttingenbeeld;
- uit te werken studies, benodigd voor de
beleidsvoorbereiding binnen defensie;
- vaststellen/wijzigen van de defensie-
inln behoefte (o.a. prior-stellingen);
- voorbereiding van standpunten Mindef
(MICIV, begrotings-behandeling, e.d.).

(2) het veiligheidsgebied t.a.v.:

- mil veiligheidsrapportage binnen ~~het~~ *defensie*
het foto
- stand brengen van een geïntegreerd veilig-
heidsbeeld;
- uit te werken studies, benodigd voor de be-
leidsvoorbereiding binnen defensie;
- voorbereiding van standpunten Mindef (cfm
inlgebied t.a.v. MICIV, behandeling veilig-
heidsaspecten met vaste kamercommissie e.d.);
- alg beleidsaspecten m.b.t. veiligheidszaken
indien meer dan één krijgsmachtdeel hierbij
betrokken is (o.a. industriebeveiliging,
interservice toegangsregeling, e.d.);
- alg beleidsaspecten op automatiseringsgebied

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL
ontwerp

wijzigingen, renvoien,
aantekeningen enz.

indien uitsluitend van belang binnen de-
fensie.

- (3) Het gebied van de militaire geologie en van
de meteorologie t.a.v.:
- alg beleidsaspecten, indien meer dan één
krijgsmachtdeel hierbij is betrokken ;
  - krijgsmachtsleutelpuntenlijst m.b.t. cen-
sur lucht fotografie;
  - coörd van standpunten defensie (^{STANAG} ~~STANAG~~,
veiligheidsaspecten t.a.v. digitaal ter-
reinmodellen e.d.)

(4) opleidingsaspecten

- v.z.v. meer dan één krijgsmachtdeel hier-
bij is betrokken (bijv. buitenlandse Cur-
susplaatsen e.d.)

b. Coörd, deels binnen defensie, deels interdeparte-
mentaal op bepaalde terreinen, waarop de afdn inli-
chtingen/veiligheid van de krijgsmachtdelen werk-
zaam zijn:

Dit betreft:

(1) het gebied van de buitenlandse be-
trekkingen t.a.v.:

- voorbereiding standpunten Mindef
m.b.t. Nederlandse militaire at-
taché-posten en m.b.t. accredite-
ring van buitenlandse militaire
attaché's;
- instructies aan NL mil attaché's ;
- procedures voor de werkwijze van
buitenlandse attaché's ;
- alg beleidaspecten tav de behande-
ling van buitenlandse attaché's ;
- coörd van de jaarlijkse attaché-
week.

CONFIDENTIEEL

(2) het inlichtingen gebied t.a.v.:

- rapportage aan NAVO-staven;
- coörd commentaar MOD en NL op NAVO-inln documentatie

(3) het veiligheidsgebied t.a.v.:

- rapportage aan NAVO-staven;
- coörd commentaar MOD en NL op NAVO contra-inln documentatie;

- voorb standpunten Mindef (bijv. kamervragen in relatie tot militaire veiligheid of taak/werkwijze mil veiligheidsdiensten), indien ook andere ministeries hierbij zijn betrokken;

- alg veiligheidsaspecten (bijv bev van mil bureau op ambassades; postverkeer en gebruik van koeriers; beveiligingsaspecten op automatiseringsgebied, e.d.) indien meerdere ministeries hierbij zijn of dienen te worden betrokken.

2. Uitvoering

Coörd, zowel binnen defensie als buiten defensie, zal nodig zijn of kunnen zijn op alle terreinen, Waarop de militaire inlichtingendiensten werkzaam zijn.

Dit betreft:

a. het inlichtingengebied tav:

- taak en werkwijze van de militaire inlichtingendiensten (inb coörd van verwerking, verwerking en de samenwerking met zusterdiensten);
- radiointerceptie (inb special handling procedures, uitwisseling van informatie e.d.);
- rapportage aan CVIN;
- het maken van studies op inlgebied t.b.v. CVIN
- inbreng NAVO documentatie door de NL militaire inlichtingendiensten (inb inlichtingenconferenties in de MC-serie, e.d.);
- de uitvoering van inltaken door NL militaire attaché's.

b. het contra-inlichtingengebied t.a.v.;

- taak en werkwijze van de militaire inlichtingendiensten

- diensten (inb coörd van verwerving, offensieve ci-
operaties, verwerking en de samenwerking met zusterdiensten);
- evt rapportage aan CVIN;
  - het maken van studies op veiligheidsgebied t.b.v. inter-
departementale commissies (CVIN, CIV e.d.)
  - antecedentenonderzoeken en de aan te houden normen
voor signalering;
  - veiligheidsaspecten, waarbij niet-Nederlandse staven, of
eenheden eenheden zijn betrokken (HQ AFCENT, Custodial de-
tachements, BUDEL, lines of communications, e.d.)
  - coörd van oorlogsvoorbereidingen op contra-inlichtingen-
gebied (NL territoire, Duits territoire)
  - informeel overleg terrorisme

~~Ik ben er mij van bewust, dat de lijst nog niet volledig kan zijn.~~

CLAS.

H - INC

CONF

MINISTERIE VAN DEFENSIE

CONFIDENTIEEL

Landmachtstaf

's-Gravenhage, 29 JAN. 1979

Afdeling / ~~SEMAC~~ INLICHTINGEN

Nummer: 2072/Conf

NOTA, bestemd voor de

Onderwerp: Opdracht COCSB
aan ICI inzake
onderlinge
coördinatie
militaire inlich-
tingendiensten

Voorzitter Interservice Comité Inlichtingen
i.a.a.: Hfd Afd INL/VEILIGHEID Marinestaf
Hfd Afd INL/VEILIGHEID Luchtmachtstaf
Coördinatie Inlichtingen en Veiligheids-
diensten

In antwoord op Uw nota van 21 november 1978, nr 78-200/17883 doe ik hierbij mijn zienswijze toekomen op de punten 2.a. en 2.b. van Uw nota van 9 november 1978, nr 78-200/17112.

Zoals reeds mondeling toegelicht, mijn verontschuldigingen voor de late beantwoording. Overigens ben ik er mij van bewust dat onderstaande lijst nog onvolledig kan blijken.

Terreinen, waarop onderlinge coördinatie noodzakelijk is, of kan zijn.

1. Beleidsvoorbereiding

- a. Coördinatie binnen defensie zal noodzakelijk kunnen zijn op alle terreinen, waarop de afdeling inln/veiligheid van de krijgsmacht delen werkzaam zijn:

Dit betreft:

(1) het inlichtingengebied t.a.v.:

- inlichtingenrapportage binnen defensie;
- het tot stand brengen van een geïntegreerd inlichtingenbeeld;
- uit te werken studies, benodigd voor de beleidsvoorbereiding binnen defensie;
- vaststellen/wijzigen van de defensie-inln behoefte (o.a. prior-stellingen);
- voorbereiding van standpunten Mindef (MICIV, begrotings-behandeling, e.d.).

(2) het veiligheidsgebied t.a.v.:

- mil veiligheidsrapportage binnen defensie;
- het tot stand brengen van een geïntegreerd veiligheidsbeeld;
- uit te werken studies, benodigd voor de beleidsvoorbereiding binnen defensie;
- voorbereiding van standpunten Mindef (cfm inlgebied t.a.v. MICIV, behandeling veiligheidsaspecten met vaste kamercommissie e.d.);
- alg beleidsaspecten m.b.t. veiligheidszaken; indien meer dan één krijgsmachtdeel hierbij betrokken

- is (o.a. industriebeveiliging, interservice toegangsregeling e.d.);
- als beleidsaspecten op automatiseringsgebied, indien uitsluitend van belang binnen defensie.
- (3) Het gebied van de militaire geologie en van de meteorologie t.a.v.:
- alg beleidsaspecten, indien meer dan één krijgsmachtdeel hierbij is betrokken;
  - krijgsmachtsleutelpuntenlijst m.b.t. censuur luchtfotografie;
  - coord van standpunten defensie (STANAGs, veiligheidsaspecten t.a.v. digitaal terreinmodellen e.d.).
- (4) opleidingsaspecten
- v.z.v. meer dan éénkrijgsmachtdeel hierbij is betrokken (bijv buitenlandse cursusplaatsen e.d.)
- b. Coord, deels binnen defensie, deels interdepartementaal op bepaalde terreinen, waarop de afdn inlichtingen/veiligheid van de krijgsmachtdelen werkzaam zijn:
- Dit betreft:
- (1) het gebied van de buitenlandse betrekkingen t.a.v.:
- voorbereiding standpunten Mindef m.b.t. Nederlandse militaire attaché-posten en m.b.t. accreditering van buitenlandse militaire attaché's;
  - instructies aan NL mil attaché's;
  - procedures voor de werkwijze van buitenlandse attaché's;
  - alg beleidsaspecten t.a.v. de behandeling van buitenlandse attaché's;
  - coord van de jaarlijkse attaché-week.
- (2) het inlichtingen gebied t.a.v.:
- rapportage aan NAVO-staven;
  - coord commentaar MOD NL op NAVO inln documentatie.
- (3) het veiligheidsgebied t.a.v.:
- rapportage aan NAVO-staven;
  - coord commentaar MOD NL op NAVO contra-inln documentatie;
  - voorb standpunten Mindef (bijv. kamervragen in relatie tot militaire veiligheid of taak/werkwijze mil veiligheidsdiensten), indien ook andere ministeries hierbij zijn betrokken;
  - alg veiligheidsaspecten (bijv bev van mil bureau's op ambassades; postverkeer en gebruik van koeriers beveiligingsaspecten op automatiseringsgebied, e.d.) indien meerdere ministeries hierbij zijn of dienen te worden betrokken.

2. Uitvoering

Coord, zowel binnen defensie als buiten defensie, zal nodig zijn of kunnen zijn op alle terreinen, waarop de militaire inlichtingendiensten werkzaam zijn.

Dit betreft:

a. het inlichtingengebied t.a.v.:

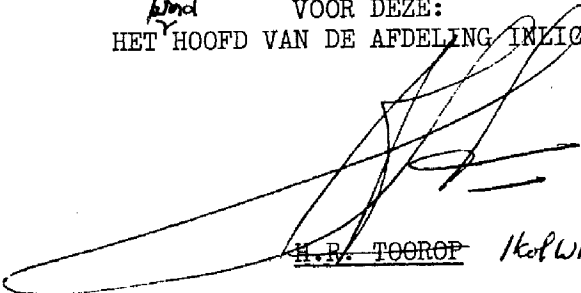
- taak en werkwijze van de militaire inlichtingendiensten (inb coörd van verwerving, verwerking en de samenwerking met zusterdiensten);
- radio-interceptie (inb special handling procedures, uitwisseling van informatie e.d.);
- rapportage aan CVIN;
- het maken van studie op inlgebied t.a.b. CVIN;
- inbreng NAVO documentatie door de NL militaire inlichtingendiensten (inb inlichtingenconferenties in de MC-serie, e.d.);
- de uitvoering van inltaken door NL militaire attaché's.

b. het contra-inlichtingengebied t.a.v.:

- taak en werkwijze van de militaire inlichtingendiensten (inb coörd van verwerving, offensieve ci-operaties, verwerking en de samenwerking met zusterdiensten);
- evt rapportage aan CVIN;
- het maken van studies op veiligheidsgebied t.b.v. interdepartementale commissies (CVIN, CIV e.d.);
- antecedentenonderzoeken en de aan te houden normen voor signalering;
- veiligheidsaspecten, waarbij niet-Nederlandse staven, of eenheden zijn betrokken (HQ AFCENT, Custodial detachementen, BUDEL, lines of communications, e.d.);
- coörd van oorlogsvoorbereidingen op contra-inlichtingengebied (NL territoir, Duits territoir);
- informeel overleg terrorisme.

Typ :HK
Coll:7

DE CHEF LANDMACHTSTAF
VOOR DEZE:
HET HOOFD VAN DE AFDELING INLICHTINGEN

H.P. TOOROP

Kol WHentink

MINISTERIE VAN DEFENSIE
KONINKLIJKE LANDMACHT
LANDMACHTSTAF / BLS

's-Gravenhage, ...

Afdeling / sectie: **INL**

Nr. **2072 / B / Conf**

Exh. **16 juli** 1979, nr. **2072/a/Conf**

Onderwerp: **Coördinatie inlichtingen en veiligheid**

Exh. .... 197... nr. ....

Korte inhoud: **met conceptstudie, aanbod bij exh. kan niet worden ingestemd.**

ix vern.

2 afschr. brief ..... voor **H- INL**
..... afschr. brief ..... voor .....

Ter kennisneming aan

AAN:

afd. datum ontv. datum verz. paraaf

NOTA aan Voorzitter ICI

vooraf

**i.a.a. H- INL MS
H- INL LS**

**typen
H- INL H.
verzonden 27/7**

Medezenden

achteraf

aan H- INL 27/7

**ARCHIEF
27 JULI 79**

Deur en par.

ben door

bel Torrop

Afd. Hfd.

Uitgaand stuk

Vervolgparafen

getypt door ..... op .....

Overgelegde
r.a.

gecoll. door ..... op .....

Terugverzochte
r.a.

Registratie
datum en
paraaf

Het dik omlinjde gedeelte door de ontwerper in te vullen.

Verzonden op/door

Indice: **23.16.5
12.11
12.14**

vernietigen in

**27-7
DOOR INL
CONFIDENTIEEL**

1984

MINISTERIE VAN DEFENSIE
KONINKLIJKE LANDMAGT
LANDMAGTSTAF / SLS

-10-

's-Gravenhage, ...

Afdeling / locatie: *INL*

Nr. *2072 / B / Conf.*

Exh. *16 juli* 197*3*, nr. *2072 / a / conf*

Onderwerp: *Corroinacii inlichting
en veiligheid.*

Exh. .... 197 ....., nr. ....

Korte inhoud: *Met concepte theorie,
aan boden in exh,
kan niet worden
in pastend*

2 afschr. brief ..... voor *H- INL*
afschr. brief ..... voor .....

Ter kennisneming aan

afd.	datum ontv.	datum verz.	paraaf
vooraf			

*typen
H- INL H
Verzenden*

*NOTA aan CDS.
(t.a.v. Hoofd SIDS)
i.g.a. CMS
(t.a.v. H- INL)
CLS
(t.a.v. H- INL)*

Medezender

achteraf

H- INL

Ontworpen door

Wol Torrop

Dat. en par. *20/7*

Uitgaand stuk

getypt door *Heehens M* op *26-7-73*
455
gecoll. door *Mogranh* op *27-7*

Vervolgparaten

Afd. Hfd.

Registratie
datum en
paraaf

Overgelegde
r.a.
Terugverzochte
r.a.

Het dik omtjnde gedeelte door de
ontwerper in te vullen.

Verzonden op/door

Indice: *23.16.5
12.11
12.14*

vernietigen in
1984

79-299.1/10375

het
uw brief van:

13 Jul 79.

1. In het concept voor de Studie
"Coördinatie inrichtingen en veiligheid"
van het Intervisie Comité Inrichtingen
(ICI), worden enkele stellen
geponoerd, die bij de uitwerking
ervan in de betrokken paragrafen
onvolledig worden onderbouwd.

De formulering in diverse para-
grafen is onduidelijk of niet
geheel volledig, waarvoor het
conclusie niet of niet geheel
logisch uit de bespreking in de
betrokken paragrafen volgen.

2. Dit betreft o.m.:

- a. een onjuist uitgangspunt in
para 3 ;
- b. onvolledig uitgewerkte para-
grafen 25, 30 en 43 ;
- c. onduidelijk of nog niet
bevestigde formuleringen
paragrafen 7, 12, 22, 30, 39 en
47 ;
- d. niet of niet geheel juiste

weergave van feiten in de para's
17, 18, 29, 32 en 48.

3. Het concept als geheel ^{welk} ~~aan~~
door zijn indeling, zoals niet
geheel objectieve formuleringen
en door onvolledigheid die
indruk op vooraf vastgestelde
aanbevelingen te zijn toegevoerd.

4. Met de ontwerp-aanbevelingen,
reformuleerd in de para's 52,
53 en 57 kan niet worden in-
gesteld, indien niet in de
studie door een duidelijke ana-
lyse kan worden aangetoond, dat
de aanbevelen oplossingen zin-
voller zijn of leiden tot verbeterde
coördinatie.

5. Het op het bovenstaande, is
het bij ref. aangeboden concept
voor H-INLLAS niet aanvaard-
baar om als basis stuk voor
verdere uitwerking in het 101
te dienen.

6. Voorgesteld wordt nu 20

CONFIDENTIEEL

ontwerp

wijzigingen, renvooien,
aantekeningen enz.

augustus 1979 in een bespreking
van het ICI eerst consensus te
verkerijfen over de opzet van de
studie en nader te bepalen tot
welke gebieden de studie zal
worden beperkt, voordat een
nieuw ontwerp voor een basis-
studie ter bespreking in het
ICI wordt uitgewerkt.

~~CLAS~~
~~V/A~~ H-INT

CONFIDENTIEEL

MINISTERIE VAN DEFENSIE

afd. Inl

bur.

nr.

AANTEKENINGEN BIJ

Coördinatie mil indiensten.

Exh. 2072/a/Conf van 16 juli 79.

~~achtereenvolgend naar~~

Bespreken met:

CLAS

PCLAS

SC-P

Bespreken 23/7-79

1. Voorgeschiedenis.

a. Het probleem van de coord van de mil inl diensten is voortdurend - vooral op initiatief van CDS - aan de orde geweest.

b. CDS tracht, nu hij allerlei eigenlijke en on-eigenlijke taken op inl/veiligheidsgeb al naar H-Sids heeft weten te krijgen, :

① H-Sids ook aangewezen te krijgen als vaste ambtelijke medewerker van de ministriële commissie voor inln en veiligheidsdiensten (MICIV);

② Coord Inl/Veiligheid niet meer als coord binnen defensie te doen optreden, maar ook deze taak aan H-Sids op te dragen.

c. Het streven van CDS gaat, zowel ten koste van positie Coordinator als van de posities van de hoofden mil indiensten.

d. In jan 78 werd ICI opgedragen te komen met een voorstel voor verbetering coördinatie en besloot COCSB ook dat bevorderd moest worden dat H-Sids als één van de vaste ambtelijke medewerkers van MICIV moest worden aangemerkt.

e. CDS kon blijkbaar niet wachten op ^{uit-}werking studie ICI en kwam in sep 78 met een concept-nota aan Mindef. Deze zeer tendentieuze gestelde nota werd niet aangenomen in COCSB, maar de opdracht aan ICI werd " aangepunt "

bijgevoegde stukken

DS 70-200/17112 van 9 nov 78

steller: Kol H.R. Toorop

datum: 24-7-1979

uitsluitend voor intern gebruik

- f. Eind nov 78 werd een uitgewerkte opdracht aan ICI goedgekeurd, echter ..... zonder principiële uitspraak van COCSB t.a.v. positie Coordinator.
Formulering opdracht echter zodanig, dat alle aspecten mbt coord afdn inl/veiligheid en van coord mil diensten in beschouwing konden (dienden) te worden genomen.

2. Uitvoering binnen ICI tot nog toe.

- a. Na enige gesprekken terzake, dienden de hoofden INL tav de aspecten, die moesten worden gezien, hun zienswijze in bij VZ ICI (H-Sids),
b. Door allerlei oorzaken kwam kol Alkemade, die kennelijk deze studie nog persoonlijk wilde afronden, in tijdnood.

Hij kwam daarom met een "eerste concept", bedoeld als praatstuk binnen ICI.

Hij gaf echter ook een copie tkn aan CDS, die na lezing - dit eerste concept deed intrekken.

- c. Een tweede "eerste concept" is medio juli 79 de leden ICI aangeboden, waarin/alle door CDS gewenste punten op de door hem gewenste wijze zijn verwerkt.

*voor zover ik kan
hepaan*

Van leden ICI wordt vóór 1/8 '79 commentaar verwacht.

d. Positie leden ICI:

- (1) H-Luid wordt 27 aug H-Sids
(2) H-Marid nieuw. Komt niet uit functiegeb.
(3) H-Lamid zal voortouw moeten nemen !

e. Positie Chefs:

- (1) CLAS wordt in nov 80 CDS
(2) PCLAS wordt CLAS/BLS

- f. Gelet op inmenging CDS en persoonlijk oordeel steller dat "eerste concept" onaanvaardbaar

is "rugdekking" noodzakelijk, anders gezegd:
is: zienswijze CLAS doorslaggevend voor wijze
van commentarieren.

3. Aanbevelingen "eerste concept"

a. Instemmen met principe dat beleidsvoorbereiding
t.a.v. de diensten en de vertaling van het
vastgestelde beleid in alg richtlijnen voor die
diensten binnen defensie moet worden verricht
door ICI en/of ICV.

(verwerving?)
b. Coörd, uitvoeringsactiviteiten mil diensten
in principe eveneens bij ICI/ICV (vzv civ
diensten niet worden beïnvloed).

c. Instructie Coörd en CVIN wijzigen in relatie tot
bovenstaande.

d. Idem ICI en taak H-Sids (dagelijkse leiding !)

e. H-Sids doen benoemen tot vaste ambt medewerker
MICIV en te bepalen dat Def slechts door twee
ambtenaren in MICIV zal worden vertegenwoordigd.
(H-Sids en 2e Plv SG)

4. Positie H-Lamid/H-InCLAS.

a. Coörd mil diensten geen zaak van H-Sids/ICI
(noch van ICV/2e Plv SG).
Aantasting pos coördinator ongewenst.

b. Coörd uitvoering diensten door H-Sids/ICI onaan-
vaardbaar. Uitvoering (verwerving !) pers
verantwoordelijkheid diensthoofden onder pol
verantwoordelijkheid Minister (KB)

c. Aanwijzing H-Sids als vaste ambt
medewerker voor MICIV ten koste van pos hfdn inl
diensten onaanvaardbaar.

d. Allerlei "oneigenlijke taken" intussen bij
H-Sids moeten ook worden gezien. en "rechtge-
trokken".

(Commissie v. Eykern, HOD - MC161, CHAN.)

Opmerking: hetzij integratie, maar dan niet onder
CDS maar onder Mindef, dan wel uitgaand van
3. Kmdeeldiensten een zo zuiver mogelijke coord
met - waar mogelijk - afbakening in:

- beleid / uitvoering *f.a.v. de diensten* A
- staf-zaken inl aspecten B
- staf-zaken mil veiligheidsaspecten

5. Voorstel

a. Aan H-Sids berichten dat "eerste concept"
principeel onaanvaardbaar van opzet is *in
niet kan worden ingesloten met de bereik*

b. Vaststelling principeel standpunt CLAS.

(pos coord, pos diensten)

c. In (nieuwe) ICI trachten nieuwe opzet te
maken voor deze studie (ernstige vertraging).

H/d.

Clas

DEFENSIESTAF

CONFIDENTIEEL

Zonder de bijlage(n)
ONGECLASSIFICEERD

PLEIN 4
's-GRAVENHAGE
TELEFOON 722722

's-Gravenhage, 13 juli 1979

AANGEBODEN AAN: Chef Marinestaf
t.a.v. HINL
Chef Landmachtstaf
t.a.v. HINL
Chef Luchtmachtstaf
t.a.v. HAIV

Nummer : 79- *299.1/10375*
Bijlage(n) : *Eén*
Onderwerp : Coördinatie Inlichtingen en
Veiligheid.

Referte(n) : -

Met het verzoek de behandeling te willen overnemen.

Met het verzoek om commentaar vóór: 1 augustus 1979.

Onder aantekening dat, indien ik geen commentaar van U verneem
vóór _____, aangenomen mag worden, dat U met het
gestelde accoord gaat.

Onder aantekening, dat deze aangelegenheid onderwerp van bespre-
king zal zijn in de vergadering van

Ingevolge Uw mondeling/telefonisch/schriftelijk verzoek
van: _____

Actie officier is Kol. F.H. Alkemade (tel. nr. 2046)

Ter kennisneming.

Ter aanhouding.

Met verzoek om spoedige terugzending.

Met dank voor de inzage.

Met dank voor de toezending.

LANDMACHTSTAF
Zaak nr. *2072/a/can*
W/L 16 JULI 1979
21.11 23.16.5
Code nr. *12.14 23.24*

De Chef Defensiestaf,
v/d Hoofd Sectie
Inlichtingen,

F.H. Alkemade

F.H. ALKEMADE
Kolonel KL

= Voor U van toepassing.

Byl 2072/a/eow

CONFIDENTIEEL

Studie over de
COORDINATIE INLICHTINGEN EN VEILIGHEID
opgesteld door het Interservice Comité Inlichtingen voor het
Comité Chefs van Staven/Bevelhebbers.

INLEIDING

1. Doel van de studie. De studie beoogt om, via een overzicht van de bestaande structuur en het aangeven van de belangrijkste knelpunten, te komen tot een voorstel waarin de onderlinge coördinatie van de drie militaire inlichtingen- en veiligheidsdiensten en van de afdelingen inlichtingen en veiligheid van de krijgsmachtdeelstaven, op duidelijke wijze wordt geregeld. Hiertoe zullen - met inachtneming van het besprokene in de 1081e vergadering van het COCSB en na een beschrijving van de bestaande situatie - de belangrijkste probleemgebieden worden onderzocht, conclusies worden getrokken en aanbevelingen ter verbetering van de bestaande situatie worden geformuleerd.

2. Uitgangspunten. In de studie wordt uitgegaan van de bestaande structuur op het gebied van inlichtingen en veiligheid. Dit betekent voor het ministerie van Defensie het bestaan van drie afzonderlijke militaire inlichtingen- en veiligheidsdiensten (MARID, LAMID, LUID), die werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie.

3. De drie militaire inlichtingen- en veiligheidsdiensten fungeren tevens als (staf)afdelingen inlichtingen en veiligheid van de staven van de Chefs van Staven/Bevelhebbers.

4. De studie zal zijn gebaseerd op het KB van 5 augustus 1972, nr. 437, "Regeling inzake de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten", echter rekening houdend met de werkzaamheden van de "Commissie van Eijkern", die belast is met het ontwerpen van een Wet Inlichtingen en Veiligheidsdiensten.

5. De studie zal zich beperken tot de belangrijkste knelpunten op het gebied van de onderlinge coördinatie. Wellicht ten overvloede wordt aangetekend dat de inlichtingen- en veiligheidsaangelegenheden welke een "single service" karakter hebben buiten beschouwing worden gelaten.

BESTAANDE SITUATIE

MILITAIRE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

6. Algemeen. Het KB nr. 437 regelt de taak, organisatie, werkwijze en samenwerking van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 2 -

veiligheidsdiensten. Onder inlichtingen- en veiligheidsdiensten wordt volgens Artikel I, 1 verstaan:

- a. de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD; verantwoordelijke minister: Minister van Binnenlandse Zaken);
- b. de militaire inlichtingendiensten (MARID, LAMID, LUID, verantwoordelijke minister: Minister van Defensie);
- c. de Inlichtingendienst Buitenland (IDB; verantwoordelijke minister: Minister van Algemene Zaken).

7. De militaire inlichtingendiensten zijn werkzaam onder verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie (Art. IV, 3) en zijn belast met het verzamelen van inlichtingen welke nodig zijn voor een juiste opbouw en doeltreffend gebruik van de krijgsmacht en voor het beveiligen van de krijgsmacht tegen ondermijnende activiteiten (Art. IV, 2). Uit de taakstelling volgt dat de militaire diensten ressorteren onder en werken ten behoeve van de Bevelhebbers; de hoofden van de diensten staan - behalve voor de wijze waarop zij hun gegevens verkrijgen - als stafofficierinlichtingen onder bevel van de Bevelhebbers.

8. De Minister van Defensie neemt een bijzondere positie in aangezien hij als enige bewindsman verantwoordelijk is voor drie inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Hij kan nadere voorschriften geven omtrent de organisatie, de werkwijze en het beheer van de militaire diensten (Art. IV, 5).

9. Coördinatie inlichtingen- en veiligheidsdiensten. In KB nr. 437 is een Coördinator aangewezen die de werkzaamheden van alle diensten coördineert (Art. II, 1), uiteraard voor zover die werkzaamheden coördinatie behoeven. Daarnaast is de Coördinator bevoegd inzake coördinatie-aangelegenheden voorstellen te doen aan de Minister-President, echter na overleg met de betrokken ministers (Art. II, 3). Tenslotte is hij bevoegd voorstellen tot wijzigen van taak en werkwijze van de diensten bij de betrokken minister in te dienen (Art. II, 4).

10. De onderlinge coördinatie van de diensten wordt onder meer geregeld in het Comité Verenigde Inlichtingendiensten Nederland (CVIN), bestaande uit de Coördinator (voorzitter), de hoofden van de diensten en een vertegenwoordiger van Buitenlandse Zaken. Behalve de taakstelling, zoals neergelegd in een instructie (bijlage A), is het CVIN tevens belast met de ambtelijke voorbereiding van de vergaderingen van de Ministeriële Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (MICIV). Voor samenstelling en taak van de MICIV: zie para's 18 en 19.

11. Er bestaat

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 3 -

11. Er bestaat een interdepartementale instructie van 13-2-1956 (bijlage B), gebaseerd op KB nr. 51 van 8-8-1949, waarin de Coördinator toentertijd tevens werd belast met de functie van coördinator van de militaire diensten, waarin hij verantwoordelijk is aan de Minister van Defensie.

12. Deze instructie is nog gebaseerd op de situatie van 1956 waarin de defensiestructuur een totaal andere was dan de huidige. In het navolgende zal dan ook worden aangetoond dat de instructie van de Coördinator door de ontwikkelingen in de defensiestructuur sinds 1956 is achterhaald. Dit geldt niet voor de instructie voor het CVIN hoewel ook deze enigszins moet worden aangepast.

AFDELINGEN INLICHTINGEN EN VEILIGHEID KRIJGSMACHTDEELSTAVEN

13. De afdelingen inlichtingen en veiligheid van de krijgsmachtdeelstaven ressorteren onder de Chefs van Staven/Bevelhebbers. De organisatie en taken van de afdelingen zijn beschreven in de door de Stuurgroep Begeleiding Reorganisatie (SBR) opgestelde orgaan- en functiebeschrijvingen.

14. Voor de reorganisatie van de topstructuur van het ministerie van Defensie bestond een Comité II dat belast was met de coördinatie van zowel inlichtingen- als veiligheidsaangelegenheden binnen Defensie. Thans is de onderlinge coördinatie betreffende de inlichtingenaangelegenheden welke meer dan één krijgsmachtdeel betreffen geregeld in de instructie van het Interservice Comité Inlichtingen (ICI, bijlage G), gevormd door de hoofden van de afdelingen onder voorzitterschap van Hoofd Sectie Inlichtingen Defensiestaf (H-SIDS). De veiligheidsaangelegenheden worden gecoördineerd door het (nog in te stellen) Interservice Comité Veiligheid (ICV). In het ICV hebben eveneens de hoofden van de afdelingen zitting, nu echter onder voorzitterschap van de 2e Plv. Secretaris-Generaal.

15. In de para's 37 t/m 40 zal nader worden ingegaan op de voor- en nadelen van een gecombineerd comité dat zowel de inlichtingen- als veiligheidsaangelegenheden coördineert.

SECTIE INLICHTINGEN DEFENSIESTAF (SIDS)

16. De SIDS is opgericht bij de reorganisatie van de topstructuur van het ministerie van Defensie op basis van het door het COCSB goedgekeurde "Memorandum inzake de inlichtingenvoorziening toekomstige Defensiestaf" van 15-8-1975. De sectie werkt onder verantwoordelijkheid van

de Chef Defensiestaf

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 4 -

de Chef Defensiestaf en de taak van de sectie is vastgelegd in een door de Minister van Defensie goedgekeurde instructie (bijlage D). Uit de instructie blijkt dat de werkzaamheden van de sectie zich beperken tot het functiegebied inlichtingen en dat het coördineren en bijsturen van de werkzaamheden van de drie militaire diensten alleen is toegestaan ten behoeve van het tot stand brengen van het geïntegreerd (militair) inlichtingenbeeld.

17. De structuur op het gebied van inlichtingen en veiligheid, waarin de hoofden van de militaire inlichtingendiensten verschillende functies bekleden onder verantwoordelijkheid van verschillende chefs, is van invloed op de positie en taak van H-SIDS. Als voorzitter van het ICI is hij onder andere mede-verantwoordelijk voor de coördinatie van alle inlichtingenactiviteiten van de afdelingen inlichtingen en veiligheid van de krijgsmachtdeelstaven. Hij heeft in zaken waarin geen nieuwe beslissingen van principiële aard worden genomen een mandaat van Chef Defensiestaf inzake Chefs van Staven aangelegenheden en een mandaat van het COCSB inzake bevelhebbersaangelegenheden. Zaken die het beleid direct of indirect kunnen bepalen of beïnvloeden dienen aan de Voorzitter van het COVCSB te worden voorgelegd.

MINISTERIELE COMMISSIE VOOR DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN (MICIV)

18. De leden van de MICIV zijn de Minister-President (voorzitter) en de ministers van Buitenlandse Zaken, van Justitie (onder voorbehoud), van Binnenlandse Zaken en van Defensie. Vaste ambtelijke deelnemers aan het overleg in de MICIV zijn de Coördinator, de hoofden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en een ambtenaar van Buitenlandse Zaken, van Defensie (de 2e Plv. SG) en van Justitie. Hoewel het ministerie van Defensie derhalve, buiten de minister, door vier defensiefunctionarissen in de MICIV is vertegenwoordigd, is de Defensiestaf als operationele instantie binnen het minister van Defensie niet in de MICIV vertegenwoordigd.

19. De MICIV is belast met het algemeen beleid betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, alsmede de coördinatie van de diensten. Zij zal onder meer de volgende aangelegenheden die op meer dan één dienst betrekking hebben behandelen:

- a. De onderlinge taakafbakening en het beslechten van geschillen.
- b. Het periodiek vaststellen van algemene richtlijnen, zoals:

(1) het jaarlijks

CONFIDENTIEEL

12/11/1958

*afgehandeld
op 12/11/1958*

*9/10/58 heeft er
niet meer
te maken*

OVH

- (1) het jaarlijks op te stellen inlichtingenplan als leidraad voor de informatieverwervende activiteit van de diensten;
- (2) richtlijnen inzake veiligheidsaangelegenheden.

BELANGRIJKSTE PROBLEEMGEBIEDEN

COORDINATIE MILITAIRE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

20. Algemeen. Na de reorganisatie van de topstructuur van het ministerie van Defensie en de instelling van SIDS werd de vraag wie de militaire diensten namens de Minister van Defensie moest coördineren actueel. De discussie spitste zich toe op de 23 jaar oude instructie van de Coördinator, waarin hij tevens belast werd met de functie van coördinator van de militaire diensten, en op de interpretatie van Art IV, 5 van het KB nr. 437 van 5-8-1972, waarin de bevoegdheden van de Minister van Defensie ten aanzien van de militaire diensten is geregeld (zie para 8).

21. De instructie van de Coördinator van 1956 is door het verschijnen van het KB van 1972 achterhaald. De wijze waarop de coördinatie van de drie militaire diensten binnen Defensie wordt geregeld is een verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie en hij beschikt thans over de instrumenten deze coördinerende bevoegdheden uit te oefenen. Het bestaan van civiele inlichtingen- en veiligheidsdiensten onder verantwoordelijkheid van andere ministers maakt daarnaast echter interdepartementale coördinatie noodzakelijk. Deze coördinatie dient echter beperkt te blijven tot het "ministerie-niveau" van de diensten zoals bedoeld in para 6 van deze studie.

22. De coördinerende bevoegdheden van de Coördinator zoals die in deze studie worden gehanteerd zijn beschreven in para 9. Mede in het licht van zijn taak ten behoeve van de MICIV kan worden gesteld dat zijn bevoegdheden deels betrekking hebben op de beleidsvoorbereiding ten aanzien van, deels op de uitvoering van het vastgestelde beleid door de in para 6 genoemde inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

23. Aspecten verbonden aan de beleidsvoorbereiding. Het door een minister ten aanzien van de eigen inlichtingen- en veiligheidsdienst(en) gevoerde beleid betreft altijd de organisatie, taak, middelen en werkwijze van die dienst(en). Voor Defensie moeten genoemde elementen zijn afgestemd op de behoefte aan inlichtingen (en veiligheid) van zowel de Bevelhebbers (krijgsmachtdeel) als van de Minister van Defensie (centrale staf) en bovendien mede op de behoefte aan inlichtingen van de Regering (hierna te noemen: nationale inlichtingenbehoefte).

24. De behoefte aan

V
24. De behoefte aan inlichtingen van bevelhebbers en van minister moeten op elkaar worden afgestemd en gecoördineerd tot de "inlichtingenbehoefte van Defensie". Deze moet worden goedgekeurd door de Minister van Defensie c.q., namens hem, door het COCSB. De voorbereidingen hiertoe, inbegrepen de noodzakelijke coördinatie, kunnen thans binnen Defensie worden uitgevoerd door het ICI.

25. De nationale inlichtingenbehoefte wordt opgesteld op basis van de inlichtingenbehoefte van Defensie en die van andere ministeries. De coördinatie die hiervoor vereist is, is interdepartementaal. De noodzakelijke werkzaamheden worden verricht in het CVIN onder leiding van de Coördinator. Zoals uit de para 11 blijkt is H-SIDS - hoewel voorzitter van het ICI - géén lid van het CVIN. Hij woont de vergaderingen van dit comité als "waarnemer" bij en heeft derhalve geen "stem". Hij behoort ook niet tot de vaste ambtelijke medewerkers die de beleidsvoorbereidende werkzaamheden ten behoeve van de MICIV in het CVIN verrichten (zie para 18).

26. Na vaststelling van de (gecoördineerde) nationale inlichtingenbehoefte wordt bepaald op welke wijze hierin kan worden voorzien (inlichtingenplan). De schaarste aan personele, materiële en financiële middelen dwingt tot een zeer goede taakverdeling tussen de verschillende departementen en de daaronder ressorterende diensten. Dit vereist wederom een interdepartementale coördinatie binnen het CVIN onder leiding van de Coördinator. Ook nu heeft H-SIDS als voorzitter van het ICI in feite géén medezeggenschap, terwijl het ICI de Minister van Defensie moet kunnen adviseren op welke wijze de aan Defensie toegewezen taak binnen Defensie op de meest doelmatige wijze over de drie militaire diensten kan worden verdeeld.

26. Het op bovenomschreven wijze tot stand gekomen nationale inlichtingenplan zal voor goedkeuring aan de MICIV moeten worden voorgelegd. De ambtelijke voorbereiding wordt uitgevoerd door het CVIN, in dergelijke gevallen aangevuld met de in para 18 genoemde vaste ambtelijke deelnemers aan het overleg in de MICIV die geen lid van het CVIN zijn. Zoals hierboven uiteengezet heeft H-SIDS geen aandeel in deze voorbereiding.

28. Een goede coördinatie van de beleidsvoorbereiding binnen Defensie vereist een goede communicatie tussen Defensie en de Coördinator in verband met de raakvlakken met de onder verantwoordelijkheid van andere ministers staande diensten en instellingen. Mede gelet op het voorgaande zal de Coördinator tijdig bij het overleg inzake de beleidsvoorbereiding binnen Defensie moeten worden betrokken, onverlet latende de eigen verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie en van de Coördinator.

29. Aspecten ver-

29. Aspecten verbonden aan de uitvoering. De Bevelhebbers die de militaire diensten onder hun bevelen hebben, stellen - op basis van de hun toebedeelde taak - het beleid voor de uitvoering vast en zijn hiervoor verantwoordelijk.

30. De taak waarvoor de militaire diensten zijn gesteld vereist een bijzondere positie van de diensten in de krijgsmacht delen. Zowel met het oog op de wijze waarop gegevens worden verkregen als ten aanzien van de inhoud van de verkregen gegevens, is het noodzakelijk dat een en ander blijft binnen een zo beperkt mogelijke kring van belanghebbenden ("need-to-know"). Dit brengt met zich mee dat in bepaalde gevallen moet worden afgeweken van de hiërarchieke weg, ook binnen de diensten zelf. Het is verder noodzakelijk dat de bronnen worden beschermd, hetgeen het best verzekerd is indien het aantal schakels tussen een bron en de dienst zo klein mogelijk is.

31. Voor de uitvoering van de taak zal - voor zover deze krijgsmachtdeelgericht is - slechts een beperkte behoefte bestaan aan onderlinge coördinatie binnen Defensie. Mede op grond van de in de voorgaande para beschreven veiligheidsprincipes zal ook de door het CVIN en Defensie op te stellen taakverdeling tussen de militaire diensten gericht moeten zijn op een zo beperkt mogelijke behoefte aan coördinatie van de uitvoering.

32. Op raakvlakken tussen de militaire diensten en/of of een gelijkgerichte belangstelling voor dezelfde gegevens bij meerdere diensten, hetgeen door algemene richtlijnen geregeld kan worden, bestaat ruimere behoefte aan onderlinge coördinatie. Zolang deze raakvlakken en belangstelling uitsluitend bestaan bij de diensten binnen Defensie dient de coördinatie ook binnen Defensie te worden uitgevoerd. Het betreft hier immers in hoofdzaak coördinatie van bevelhebbersaangelegenheden welke in het ICI kan worden verricht en waarvoor in voorkomend geval een beslissing van het COCSB vereist zal zijn.

33. Indien de uitvoering van de taak door de militaire diensten raakvlakken heeft met de civiele inlichtingen- en veiligheidsdiensten en andere diensten en instellingen die onder verantwoordelijkheid van andere ministers werken, is interdepartementale coördinatie noodzakelijk onder leiding van de Coördinator.

34. Veiligheidsaangelegenheden. Op het gebied van de beleidsvoorbereiding en de uitvoering van veiligheidsaangelegenheden vindt reeds op ruime schaal coördinatie plaats door middel van informeel overleg en werkgroepen, waarin alle betrokken diensten deelnemen. In het algemeen dient de coördinatie van de beleidsvoorbereiding en van de uitvoering op dezelfde wijze te worden geregeld als voor het functiegebied inlichtingen, met dien verstande dat de coördinatie binnen Defensie namens de minister door

de Secretaris-Generaal

de Secretaris-Generaal wordt uitgevoerd in samenwerking met de hoofden van de militaire diensten 1).

COORDINATIE AFDELINGEN INLICHTINGEN EN VEILIGHEID KRIJGS-
MACHTDELEN

35. Algemeen. Door de instelling van SIDS en het ICI is de coördinatie van de activiteiten van de afdelingen op inlichtingengebied verzekerd. Deze coördinatie heeft betrekking op alle interservice inlichtingen aspecten van de werkzaamheden beschreven in de taakomschrijving van de afdelingen. Voor de coördinatie van de veiligheidsaspecten is de Secretaris-Generaal verantwoordelijk. De uitvoering van deze coördinatie is gedelegeerd aan de 2e Plv. SG.

36. De veiligheidszaken w^a armee de afdelingen inlichtingen en veiligheid zijn belast betreffen algemene beleidsaspecten, zoals - indien meer dan één krijgsmachtdeel hierbij betrokken is - industriebeveiliging, interservice toegangsregeling, automatisering binnen Defensie, het tot stand brengen van de veiligheidsrapportage binnen Defensie, het tot stand brengen van een geïntegreerd veiligheidsbeeld, het uitvoeren van voor de beleidsvoorbereiding binnen Defensie benodigde studies en de voorbereiding van eventuele ministeriële standpunten.

37. Combinatie ICI/ICV. Zover kan worden nagegaan zijn de afdelingen inlichtingen en veiligheid de enige stafafdelingen die over twee comité's worden uitgesplitst. Waarom de afdelingen wél in combinatie inlichtingen en veiligheid kunnen behandelen en één interservice comité niet, kan uitsluitend worden verklaard uit het feit dat Chef Defensiestaf geen bemoeienis wenste met veiligheidsaangelegenheden en van mening was dat de Secretaris-Generaal deze taak namens de Minister diende uit te voeren.

38. Een gecombineerd comité biedt de hoofden van de afdelingen het voordeel dat het aantal coördinatievergaderingen wordt verminderd en alleen al daardoor efficiënter wordt gewerkt. Een tweede voordeel is een betere waarborg dat de samenhang tussen de functiegebieden inlichtingen en veiligheid bewaard blijft. De 2e Plv. SG moet echter als vertegenwoordiger van de SG wel zitting hebben in een dergelijk comité.

39. Een gecombineerd comité veroorzaakt wel een extra werklast voor SID, echter ook voor de 2e Pl. SG die hier toe niet is uitgerust. Hoewel het ICI beschikt over een secretaris (functionaris SIDS), die tevens de (uitgebreidere) verslaglegging van vergaderingen van een gecombi-

neerd comité

1) De daadwerkelijke uitvoering van de coördinatie is gedelegeerd aan de 2e Plv. SG.

CONFIDENTIEEL

- 9 -

?
neerd comité kan verzorgen, zal SIDS dan ook belast moeten worden met de coördinatie van de in para 36 genoemde veiligheidszaken. De ervaring uit het ICI heeft geleerd dat coördineren een tijdrovende zaak is waarvoor in feite de mankracht bij SIDS ontbreekt. Tenslotte vraagt de behandeling van veiligheidsaangelegenheden een specifieke kennis die niet bij SIDS aanwezig is.

40. Ongeacht de waarde die aan de voor- en nadelen wordt gehecht, is het combineren van ICI en ICV tot één comité uiteraard mogelijk. De noodzaak hiertoe wordt door de geboden voordelen niet aangetoond, terwijl de wenselijkheid, gezien de consequenties voor SIDS, betwijfeld wordt.

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

41. In het kader van de beleidsvoorbereiding ten aanzien van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten moet onderscheid worden gemaakt tussen departementale coördinatie en interdepartementale coördinatie. De departementale coördinatie binnen Defensie behoort tot de verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie en kan namens hem door het ICI en/of ICV worden uitgevoerd. De interdepartementale coördinatie moet worden uitgevoerd door de Coördinator onder verantwoordelijkheid van de Minister van Algemene Zaken.

42. De Coördinator dient tijdig bij het overleg door Defensie te worden betrokken. Dit laat onverlet de eigen verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie.

43. De coördinatie van de uitvoeringsactiviteiten van de militaire diensten vereist om veiligheidsredenen een grote zorgvuldigheid in behandeling. Niettemin is op raakvlakken tussen en/of gelijkgerichte belangstelling bij de militaire diensten onderlinge coördinatie noodzakelijk. Zolang een en ander de werkzaamheden van de civiele inlichtingen- en veiligheidsdiensten niet beïnvloedt, moet de coördinatie binnen Defensie worden verricht door het ICI en/of het ICV, in alle andere gevallen door de Coördinator.

44. Een combinatie van het ICI en het ICV is op zich niet onlogisch en zeker uitvoerbaar. Een duidelijke noodzaak kan echter niet worden aangetoond.

CONSEQUENTIES VOOR DE HUIDIGE SITUATIE

45. Positie van de Coördinator. Een nadere bestudering van KB nr. 437 en van het ontwerp van de Wet Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, zoals opgesteld door de Commissie van Eijkern, wijst uit dat de algemene termen waarin het KB en het ontwerp van wet zijn gesteld niet conflicteren met de conclusies van deze studie.

De toelichting bij

De toelichting bij het ontwerp van wet is nog niet opgesteld en afgewacht moet worden welke betekenis aan de algemene terminologie van het wetsontwerp wordt gegeven.

46. Geheel los van de vraag of de instructie van de Coördinator van 1956 achterhaald is door het KB nr. 437 van 1972, is met name artikel 5 van de instructie in strijd met de conclusies van deze studie. Artikel 5 geeft de Coördinator de bevoegdheid zowel de beleidsvoorbereiding als de uitvoering van het beleid betreffende de militaire diensten te coördineren. Uit deze studie volgt echter dat de coördinatie tussen de drie militaire diensten op het gebied van de beleidsvoorbereiding en - zij het met enige restricties - op het gebied van de uitvoering voorbehouden is aan de Minister van Defensie, en namens hem kan worden voorbereid door het ICI en/of het ICV.

47. CVIN. Volgens de taakinstructie van het CVIN, dd. 8-5-1957, is één van de taken van het CVIN "het verdelen van de taken ten aanzien van het verzamelen, evalueren en verspreiden van voor het gezamenlijk Regeringsbeleid van belang zijnde inlichtingen over de in het CVIN vertegenwoordigde "instanties". Tenzij met deze "taakverdeling" wordt bedoeld een nadere tenuitvoerlegging van van de - binnen het kader van het door de MICIV goedgekeurde nationale inlichtingenplan - vastgestelde taakverdeling over de verschillende ministeries, behoort een en ander tot de verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie.

48. Het CVIN is tevens belast met de ambtelijke voorbereiding van de vergaderingen van de MICIV. Hiertoe wordt het CVIN in voorkomend geval uitgebreid met de vaste ambtelijke medewerkers die geen lid van het CVIN zijn. De onjuiste situatie doet zich voor dat de hoofden van de militaire diensten die in feite belast zijn met de uitvoering van het beleid als ambtelijke medewerker voor de MICIV zijn aangewezen, maar de beleidsvoorbereidende functionarissen, te weten de hoofden van de stafafdelingen inlichtingen en veiligheid onder voorzitterschap van H-SIDS niet. Aangezien de hoofden van de militaire diensten tevens hoofd van de stafafdeling zijn kan worden betoogd dat het beleidsvoorbereidende comité, het ICI, toch in ruime mate in de MICIV is vertegenwoordigd. Het moet echter onjuist worden geacht dat de voorzitter van het ICI, H-SIDS, niet tot vaste ambtelijke medewerker is benoemd.

49. Het benoemen van H-SIDS tot vaste ambtelijke medewerker van de MICIV zou tot consequentie hebben dat Defensie met vijf ambtelijke functionarissen in de MICIV vertegenwoordigd zou zijn. Het ministerie van Defensie telt weliswaar drie militaire diensten, maar voor beleidsbepalende vergadering van de MICIV hoeft niet elke dienst

noodzakelijkerwijze

CONFIDENTIEEL

- 11 -

noodzakelijkerwijze te zijn vertegenwoordigd. Het is immers ontoelaatbaar dat Defensie in de MICIV anders dan met "één stem" spreekt. Een vertegenwoordiging van Defensie in de MICIV van maximaal twee ambtelijke functionarissen, één voor het functiegebied inlichtingen en één voor veiligheidsaangelegenheden, lijkt voldoende. Mede op basis van de te behandelen agenda van de MICIV kunnen deze functionarissen door het ICI en het ICV worden aangewezen.

50. ICI/ICV. Deze comité's moeten worden belast met de beleidsvoorbereidingen ten aanzien van de militaire diensten en de vertaling van het vastgestelde beleid in algemene richtlijnen voor de diensten. De huidige taakomschrijving van het ICI voldoet hieraan niet geheel en zal in deze zin moeten worden gewijzigd. Indien tot instelling van een ICV wordt overgegaan zal ook de taakomschrijving van dat comité genoemde taken moeten bevatten.

51. Instructie SIDS. Hoewel de instructie SIDS in het algemeen voldoet aan de in deze studie voorgestelde werkwijze, is het om redenen van duidelijkheid gewenst deze op onderdelen bij te stellen. Met name moet duidelijker worden geformuleerd dat SIDS niet rechtstreeks met de drie militaire diensten in contact staat, maar altijd door tussenkomst van de krijgsmachtdelen (afdelingen inlichtingen en veiligheid). Hoewel deze constructie louter theoretisch lijkt, is het gewenst de verantwoordelijkheden van diensten en stafafdelingen duidelijk gescheiden te houden om te voorkomen dat een toch reeds ingewikkelde situatie op het gebied van inlichtingen en veiligheid tot misverstanden aanleiding geeft. Een aanpassing aan de veranderde situatie (nieuwe topstructuur met nieuwe benamingen) én een duidelijker formulering is overigens voor de meeste beschikkingen en instructies gewenst.

AANBEVELINGEN

52. In te stemmen met het principe dat de beleidsvoorbereiding ten aanzien van de drie militaire inlichtingen- en veiligheidsdiensten en de vertaling van het vastgestelde beleid in algemene richtlijnen voor die diensten binnen Defensie moeten worden verricht door het ICI en/of het ICV.

53. In te stemmen met het principe dat de coördinatie van de uitvoeringsactiviteiten van de drie militaire diensten binnen Defensie moet worden verricht door het ICI en/of het ICV, zolang deze activiteiten de werkzaamheden van de civiele inlichtingen- en veiligheidsdiensten niet beïnvloeden.

54. In de MICIV

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 12 -

54. In de MICIV deze principes aan de orde te stellen en in relatie hiermede voor te stellen de instructie voor de Coördinator te wijzigen en tevens aan te passen aan de ten opzichte van 1956 veranderde situatie. Dit laatste mede te doen betrekken op de instellingsbeschikking en taakinstructie van het CVIN.

55. In te stemmen - conform de vastgestelde principes - met aanpassing c.g. wijziging van de taakomschrijvingen van het ICI en van H-SIDS.

56. Het voorbehoud op te heffen dat ten aanzien van de door de Commissie van Eijkern geformuleerde taakstelling van de Coördinator in het wetsvoorstel inzake de inlichtingen- en veiligheidsdiensten is gemaakt.

57. H-SIDS te benoemen tot vaste ambtelijke medewerker voor de MICIV en te bepalen dat Defensie in principe slechts door twee ambtelijke functionarissen in de MICIV vertegenwoordigd zal zijn.

De Voorzitter COCSB,
Voor deze Voorzitter ICI,

F.H. ALKEMADE
Kolonel (KL)

CONFIDENTIEEL

KA 460/06/80-VERTROUWELIJK

De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,

in deze handelende mede namens zijn Ambtgenoten van Binnenlandse Zaken, Bezitsvorming en Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie, van Marine, van Oorlog en van Buitenlandse Zaken;

Overwegende,

dat in tijden van oorlog of oorlogsgevaar de Regering moet kunnen beschikken over inlichtingenrapporten en appreciaties van de toestand, waarin al hetgeen aan inlichtingen van belang voor haar gezamenlijk beleid is ingewonnen in overzichtelijke vorm is samengevat,

dat voor het verzorgen van deze rapportage een instantie moet worden ingesteld, waarin behalve de inlichtingen- en veiligheidsdiensten ook het Ministerie van Buitenlandse Zaken is vertegenwoordigd, zulks teneinde zowel het politieke aspect tot uiting te doen komen, als om van de op dat Ministerie binnenkomende inlichtingen gebruik te kunnen maken,

dat het verstrekken van een appreciatie van de militaire situatie aan de Regering een verantwoordelijkheid is van het Comité Verenigde Chefs van Staven,

dat de rapportages van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten ten behoeve van het eigen beleid van de afzonderlijke Ministers en van de Bevelhebbers der Strijdkrachten (Chefs van Staven) in tijd van oorlog of oorlogsgevaar onverminderd voortgang moeten vinden op de wijze als voor vreedstijd is voorgeschreven in en op grond van het vertrouwelijk K.B. nr. 51 van 8 augustus 1949, zoals sedert gewijzigd,

dat instelling van voornoemde instantie niet afdoet aan de noodzaak van het bestaan van het Comité II als orgaan van het Comité Verenigde Chefs van Staven;

Overwegende voorts,

dat, teneinde in tijden van oorlog of oorlogsgevaar reeds aanstonds te beschikken over een goed functionerend apparaat, het aanbeveling verdient voornoemde instantie reeds in vreedstijd in te stellen en te doen functioneren;

Gezien,

het voorstel van de Coördinator van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, overgelegd bij brief van 28 februari 1957 nr. KA 392/06-Zeer Geheim;

BESLUIT:

1. Ingesteld wordt het Comité Verenigde Inlichtingen-
diensten Nederland (C.V.I.N.).
2. Het Comité Verenigde Inlichtingendiensten Nederland
(C.V.I.N.) bestaat uit:
  - a. de Coördinator van de Inlichtingen- en Veiligheids-
diensten (Voorzitter),
  - b. een door de Minister van Buitenlandse Zaken aan te
wijzen vertegenwoordiger van zijn Ministerie,
  - c. het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst,
  - d. het Hoofd van de Buitenlandse Inlichtingendienst,
  - e. het Hoofd van de Marine Inlichtingendienst,
  - f. het Hoofd van de Militaire Inlichtingendienst,
  - g. het Hoofd van de Luchtmacht Inlichtingendienst.
3. De taak van het C.V.I.N. is:
  - a. de Regering ten dienste van haar gezamenlijk beleid
te voorzien van samenvattende inlichtingenrapporten
en appreciaties van de toestand, waarin de militaire-,
politieke-, binnenlandse veiligheids- en mogelijk
ook andere aspecten worden belicht;
  - b. het op de meest doelmatige wijze verdelen van de
taken, voortvloeiende uit van de Regering ontvangen
instructies of vragen en van het Comité Verenigde
Chefs van Staven ontvangen vragen, over de in het
C.V.I.N. vertegenwoordigde instanties;
  - c. het verdelen van de taken ten aanzien van het ver-
zamelen, evalueren en verspreiden van voor het ge-
zamenlijk Regeringsbeleid van belang zijnde inlich-
tingen over de in het C.V.I.N. vertegenwoordigde
instanties.
4. De rapportage aan de Regering, zoals bedoeld in 3a zal
door het C.V.I.N. aan de Minister-President geschieden
door tussenkomst van het Comité Verenigde Chefs van
Staven, dat de rapporten en appreciaties van het
C.V.I.N. desgewenst van zijn commentaar voorziet.
5. Instructies omtrent de door het C.V.I.N. te verrichten
werkzaamheden, zomede omtrent de inlichtingen, welke
door de Regering worden gewenst (kernvragen), zullen
rechtstreeks aan het C.V.I.N. worden verstrekt.
6. Het C.V.I.N. beschikt over een secretariaat.
De leiding van het secretariaat berust bij de voor-
zitter van het C.V.I.N..
Ten behoeve van het secretariaat zal het Ministerie
van Buitenlandse Zaken, zomede elk van de Inlichtin-
gen- en Veiligheidsdiensten de daartoe het meest in

aanmerking komende ambtenaar of officier ter beschikking stellen, wanneer en voorzover dit in verband met de werkzaamheden - naar het oordeel van de voorzitter - noodzakelijk wordt geacht.

7. Het C.V.I.N. zal vergaderen naar behoefte.
8. Afschrift dezes zal worden gezonden aan alle Ministers en Staatssecretarissen, aan de Chefs van Staven, tevens Bevelhebbers der Strijdkrachten, aan de Coördinator van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten en aan de Hoofden van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten.

's-Gravenhage, 8 mei 1957.

DE MINISTER-PRESIDENT,
MINISTER VAN ALGEMENE ZAKEN,

J. Drees

GEHEIM

Instructie voor de coördinator van de Inlichtingen
en Veiligheidsdiensten

- Art.1. De coördinator heeft tot taak hetgeen bij K.B. van 8 augustus 1949, nr.51, zoals sedert gewijzigd, in Hoofdstuk VIII, is omschreven.
- Art.2. De coördinator kan zich door persoonlijke bezoeken een beeld vormen van de maatregelen, genomen ingevolge art.1 (c) van bedoeld K.B. Hij zal dergelijke bezoeken niet brengen dan na overleg met het Hoofd van de dienst.
- Art.3. De coördinator zal met grote discretie gebruik maken van zijn bevoegdheid tot het kennismaken van bronnen van inlichtingen als bedoeld in de slotzin van art.38 van genoemd K.B.
- Art.4. De coördinator kan aanbevelingen doen inzake de door de Hoofden van Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten te treffen maatregelen in die gevallen, waarin hij meent, dat het niet noodzakelijk is een beslissing van de betrokken Minister(s) uit te lokken.
- Art.5. De coördinator van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten is tevens belast met de functie van coördinator van de inlichtingendiensten der krijgsmachtonderdelen. Deze functie is een militaire functie. Voor dit deel van zijn taak is hij verantwoordelijk aan de Minister van Oorlog en van Marine.

13 februari 1956

De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,

w.g. W. Drees

De Minister van Binnenlandse Zaken,
w.g. Beel

De Minister van Oorlog en van Marine,
w.g. C. Staf

: 77-122/10186

Onderwerp : Instelling Interservice-
Comité Inlichtingen

B E S C H I K K I N G COCSB NR.2

DE VOORZITTER VAN HET COMITE CHEFS VAN STAVEN/BEVELHEBBERS

1. Gelet op de aanwijzing SG A/222, d.d. 26 april 1976 en gezien de brief VCS 488/50-U dd. 22 mei 1950, alsmede de notulen van de 1013e vergadering comité VCS dd. 24 november 1976 agenda-punt 4.

BESLUIT:

- a. met ingang van 1 augustus 1977 op te heffen het Interservice comité II;
- b. met ingang van 1 augustus 1977 in te stellen het Interservice Comité Inlichtingen.

Samenstelling.

2. De samenstelling van het Interservice-Comité Inlichtingen is als volgt:

- a. lid : Het Hoofd van de Sectie Inlichtingen van de Defensiestaf;
- b. lid : Het Hoofd van de Afdeling Inlichtingen van de Marinestaf;
- c. lid : Het Hoofd van de Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van de Landmachtstaf.

d. lid

- d. lid : Het Hoofd van de Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van de Luchtmachtstaf.
- e. secretaris : Een officier van de Sectie Inlichtingen van de Defensiestaf.

Voorzitterschap

3. Het voorzitterschap wordt vervuld door degene die namens de Defensiestaf lid is van het Interservice-Comité. Als waarnemend voorzitter treedt in beginsel op het lid dat het langst deel uitmaakt van het Interservice-Comité.

Algemene functie-inhoud.

4. Het Interservice-Comité zorgt in algemene zin voor het coördineren van interservice inlichtingen aangelegenheden. Onder inlichtingen worden in deze beschikking mede begrepen de aan de inlichtingen gerelateerde veiligheidsaspecten.

Taken.

5. Het Interservice-Comité heeft tot taak:
- a. het coördineren en uitwerken van ontvangen opdrachten;
  - b. het coördineren van activiteiten van de krijgsmachtdeelstaven, binnen het functiegebied inlichtingen, waarbij deze coördinatie de inlichtingenactiviteiten die noodzakelijk en vereist zijn in het kader van de taakomschrijving van de drie militaire inlichtingendiensten, niet in de weg mag staan;
(vide KB van 5 augustus 1972, nr. 437, art. IV. 2)
  - c. het coördineren van de inbreng op inlichtingengebied door de krijgsmachtdeelstaven bij de voorbereiding van ministeriële standpunten;
  - d. het voorbereiden en coördineren van algemene instructies voor militaire attaché's alsmede het adviseren ten aanzien van aanwijzingen en richtlijnen voor Defensie attaché's voor zover deze het

algemeen defensiebeleid betreffen;

- e. het coördineren van bevelhebbersaangelegenheden waar dit gezonst wordt.

Bevoegdheden.

6. Zaken waarin geen nieuwe beslissingen van principiële aard worden genomen kunnen door het Interservice-Comité zelfstandig worden afgedaan. De Voorzitter van het Interservice-Comité heeft voor dergelijke zaken een mandaat van de Chef Defensiestaf inzake Chefs van Staven aangelegenheden en een mandaat van het Comité Chefs van Staven/Bevelhebbers inzake bevelhebbersaangelegenheden. Zaken, behandeld door het Interservice-Comité die het beleid direct of indirect zouden kunnen bepalen of beïnvloeden, dienen aan de Voorzitter van het Comité Vertegenwoordigers van de Chefs van Staven/Bevelhebbers te worden voorgelegd. Genoemde functionaris bepaalt, of hij de zaak in kwestie in het COCSB respectievelijk het COVCSB als actiestuk danwel als informatiestuk aan de orde stelt. Het Interservice-Comité is bevoegd om zich over specialistische onderwerpen te laten adviseren door deskundigen. Indien een aangelegenheid (mede) tot andere functieggebieden dan het Operationele behoort, is het Interservice-Comité gehouden om het betreffende Directoraat Generaal in te lichten en - voorzover hierom door het betrokken Directoraat Generaal verzocht wordt - een vertegenwoordiger aan de bespreking van het betreffende onderwerp te doen deelnemen. Het Interservice-Comité is voorts bevoegd gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen.

Geschillen

7. Indien binnen het Interservice-Comité geen eenstemmigheid kan worden bereikt, wordt een advies uitgebracht dat het standpunt van de meerderheid in het Interservice-Comité weergeeft, vergezeld van de afwijkende mening(en) met de motivering(en) daarvan.

Berichtgeving

8. Afschrift van deze beschikking zal worden gezonden aan:

a. de Minister van Defensie;

b. de Staatssecretaris van Defensie;

c. de Secretaris-

- c. de Secretaris-Generaal;
- d. de Chef van de Marinestaf/Bevelhebber der Zeestrijdkrachten;
- e. de Chef van de Landmachtstaf/Bevelhebber der Landstrijdkrachten;
- f. de Chef van de Luchtmachtstaf/Bevelhebber der Luchstrijdkrachten;
- g. de Directeur-Generaal Economie en Financiën;
- h. de Directeur-Generaal Materieel;
- i. de Directeur-Generaal Personeel;
- j. de Commandant Koninklijke Marechaussee;
- k. de leden van voornoemd Interservice-Comité.

's-Gravenhage, 1 augustus 1977

De Voorzitter van het Comité
Chefs van Staven/Bevelhebbers,

A.J.W. WIJTING

Generaal

Defensiestaf
Nr. 389.834/L

DE MINISTER VAN DEFENSIE

OVERWEGENDE,

dat het gewenst is maatregelen te treffen ter bevordering van de totstandkoming van een geïntegreerd militair inlichtingenbeeld, dat mede dient als basis voor de beleidsvoorbereiding door de Defensiestaf;

GELET OP

de artikelen IV, 3 en IV, 5 van het Koninklijk besluit van 5 augustus 1972, Stb. 437;

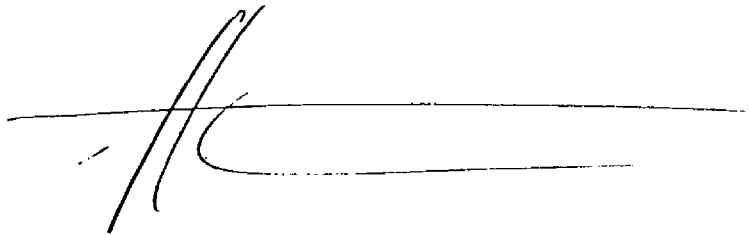
BESLUIT:

1. Bij de Defensiestaf wordt ingesteld een sectie inlichtingen.
2. De sectie inlichtingen wordt belast met:
  - a. Het tot stand brengen van een geïntegreerd inlichtingenbeeld;
  - b. het informeren van de Chef Defensiestaf aangaande inlichtingen, welke voor hem voor de uitoefening van zijn functie van belang kunnen zijn;
  - c. ~~het zodig coördineren van de werkzaamheden van de drie militaire inlichtingendiensten, voorzover dit voor het tot stand brengen van een geïntegreerd inlichtingenbeeld noodzakelijk is. Deze coördinatie mag echter de inlichtingenactiviteiten die noodzakelijk en vereist zijn in het kader van de taakomschrijving van de drie militaire inlichtingendiensten niet beïnvloeden;~~
  - d. het vertegenwoordigen van de Minister van Defensie in nader door de Chef Defensiestaf aan te wijzen organen van bondgenootschappelijk overleg op het gebied van inlichtingenaangelegenheden.
3. De sectie inlichtingen werkt op basis van inlichtingen, welke geproduceerd zijn door een of meer van de militaire inlichtingendiensten. Daartoe verschaffen de militaire inlichtingendiensten alle benodigde informatie. Tevens ontvangt de sectie inlichtingen de voor haar relevante rapporten van de militaire veiligheidsdiensten. De taken van de sectie inlichtingen zijn nader vastgelegd in een door de Minister van Defensie vastgestelde instructie.

4. De Sectie inlichtingen bestaat uit een sectiehoofd en stafmedewerkers. Het sectiehoofd en de stafmedewerkers dienen tezamen over voldoende specialistische kennis te beschikken om inlichtingen op het gebied van zee-, land- en luchtstrijdkrachten te behandelen.
5. Het sectiehoofd van de Sectie inlichtingen is verantwoording verschuldigd aan de Chef Defensiestaf. Hij treedt op als voorzitter van het interservice comité inlichtingen.
6. Deze beschikking treedt in werking op 1 juli 1977.
7. De Chef Defensiestaf is belast met de uitvoering van deze beschikking waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Minister-President, de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister van Binnenlandse Zaken alsmede aan de Coördinator van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en aan de Chefs van Staven.

's-Gravenhage, 28 juni 1977

DE MINISTER VOORNOEMD,

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke extending to the right.

DE MINISTER VAN DEFENSIE

BESLUIT:

Vastgesteld wordt de hiernavolgende instructie voor de Sectie inlichtingen van de Defensiestaf.

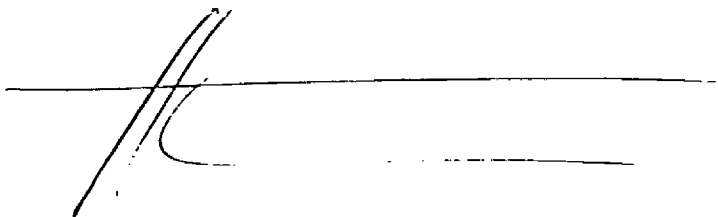
De sectie inlichtingen van de Defensiestaf heeft tot taak:

1. Het opbouwen van een geïntegreerd (militair) inlichtingenbeeld, gebaseerd op geëvalueerde gegevens van de drie krijgsmachtdeelinlichtingendiensten, alsmede op relevante rapporten en studies uit andere bronnen.
2. Het beoordelen van het geïntegreerd (militair) inlichtingenbeeld op operationele betekenis voor de beleidsvoorbereiding door de Defensiestaf.
3. Het verschaffen van een inzicht in de krachtsverhouding tussen de NAVO en het Warschau Pact.
4. Het verschaffen van een inzicht in de militair relevante feitelijkheden en ontwikkelingen in die landen en gebieden, welke direct of indirect van invloed (kunnen) zijn op Nederland en/of de NAVO, alsmede het aangeven van de invloed hiervan op de onderlinge krachtsverhoudingen.
5. ~~Het coördineren en bijsturen van de werkzaamheden van de drie krijgsmachtdeelinlichtingendiensten; teneinde zowel hiaten als duplicatie bij het totstandkomen van het geïntegreerd (militair)-inlichtingenbeeld te voorkomen.~~ Een en ander geschiedt middels aanwijzingen en richtlijnen in algemene zin, alsmede door het stellen van kernvragen. ~~Deze coördinatie mag echter de inlichtingenactiviteiten die noodzakelijk en vereist zijn in het kader van de taakomschrijving van de drie militaire inlichtingendiensten niet in de weg staan (art. IV, 2 KB 437).~~
6. Het in overleg met de krijgsmachtdeelinlichtingendiensten, zowel gevraagd als ongevraagd, adviseren van de Chef Defensiestaf omtrent inlichtingenaangelegenheden welke voor hem van belang (kunnen) zijn voor de uitoefening van zijn functie.
7. Het coördineren van de commentaren op NAVO inlichtingendocumenten.

8. Het optreden namens de Minister van Defensie in binnen- en buitenland inzake militaire inlichtingenaangelegenheden welke zich voor meer dan één krijgsmachtdeel manifesteren, zulks voor zover deze aangelegenheden niet vallen c.q. toegewezen zijn onder/aan de verantwoordelijkheid van een der krijgsmachtdelen. In nader vast te stellen gevallen zullen experts van de krijgsmachtdelen hierbij tevens aanwezig zijn. Indien een der krijgsmachtdeelinlichtingendiensten optreedt namens de Minister van Defensie, kan het Hoofd van de sectie inlichtingen Defensiestaf zich hierbij door een waarnemer laten vertegenwoordigen.
9. ~~Het in~~ overleg met de krijgsmachtdeelinlichtingendiensten verzorgen van de inbreng op inlichtingengebied bij het voorbereiden van standpunten van de Minister van Defensie.
10. Het ten aanzien van het algemene defensiebeleid na overleg met de krijgsmachtdeelinlichtingendiensten voorbereiden van de algemene instructies en eventuele aanwijzingen en richtlijnen voor de Defensie Attachés (dan wel voor de oudste militaire attaché ter plaatse).
11. Het houden van inlichtingenbriefings ten behoeve van de Chef Defensiestaf en de Minister. Dergelijke briefings dienen binnen de sectie inlichtingen in overleg met de krijgsmachtdeelinlichtingendiensten en op basis van de door deze diensten verstrekte inlichtingen te worden samengesteld.
12. Het - in overleg met de betrokken krijgsmachtdeelinlichtingendiensten - verzorgen van inlichtingenrapportages welke niet strikt krijgsmachtdeel gebonden zijn en welke dienen te geschieden vanwege de Minister van Defensie en/of de Chef Defensiestaf. De strikt krijgsmachtdeel gebonden inlichtingenrapportages worden door de krijgsmachtdelen ter kennis gebracht van de CDS.
13. Het in tijden van verhoogde spanning (doen) verzorgen van de MOD-inlichtingenrapportages in NAVO-verband.
14. ~~Het uit hoofde van de coördinerende functie in de sector inlichtingen (ergo niet in de sectie veiligheid) (zie punt 5) - bijwonen van het overleg in het Comité Verenigde Inlichtingendienst Nederland (C.V.I.N.).~~

's-Gravenhage, 28 juni 1977

DE MINISTER VOORNOEMD,

A handwritten signature in black ink, consisting of a long horizontal line with a stylized, looped flourish on the left side.

MINISTERIE VAN DEFENSIE

DEFENSIESTAF

PLEIN 4
 'S-GRAVENHAGE
 TELEFOON 722722

's-Gravenhage, 09 NOV. 1978

Zonder de bijlage(n)

ONGECLASSIFICEERD

Nummer : 78-200/17112
 Bijlage(n) : EEN
 Onderwerp : Concept opdracht IC1;

Referte(n) : Actiepunt COCSB
 Nr 1081-1

AANGEBODEN AAN:

de Chef van de Marinestaf
 de Chef van de Landmachtstaf
 de Chef van de Luchtmachtstaf
 ADV

Intern:

CDS
 DDS
 Chef Kabinet
 SIDS A

Met het verzoek de behandeling te willen overnemen.

Met het verzoek om commentaar vóór: _____

Onder aantekening dat, indien ik geen commentaar van U verneem

vóór _____, aangenomen mag worden, dat U met het gestelde accoord gaat.

Onder aantekening, dat deze aangelegenheid onderwerp van bespreking zal zijn in de vergadering van het COCSB op 20 nov 1978

Ingevolge Uw mondeling/telefonisch/schriftelijk verzoek van: _____

Actie officier is LTZSDI J.B. Koops (tel. nr. 1468)

Ter kennisneming.

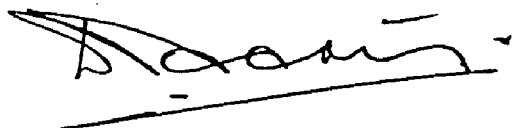
Ter aanhouding.

Met verzoek om spoedige terugzending.

Met dank voor de inzage.

Met dank voor de toezending.

De Chef Defensiestaf,
 v/d Chef Kabinet

D. MAGFAY
 Luitenant-Generaal KLu

= Voor U van toepassing.

CONFIDENTIEEL

Concept-opdracht ICI inzake onderlinge coördinatie

1. Het - met in achtneming van het besprokene in de 1081e vergadering van het CoCS/B - indienen van een voorstel waarin de onderlinge coördinatie van de afdelingen inlichtingen en veiligheid van de krijgsmachtdeelstaven en van de drie militaire inlichtingendiensten op duidelijke wijze wordt geregeld.
2. Het door het ICI in te stellen onderzoek zal in ieder geval de volgende aspecten dienen te behandelen:
  - a. Het vaststellen van alle terreinen waarop onderlinge coördinatie noodzakelijk is, zowel op het gebied van inlichtingen als op dat van veiligheidszangelegenheden. Hierbij dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de beleidsvoorbereiding en de uitvoering.
  - b. Het aangeven van de terreinen waarop volstaan kan worden met een departementale (= defensie-)coördinatie en van die terreinen waarvoor een interdepartementale coördinatie noodzakelijk is.
  - c. Het doen van voorstellen over de wijze waarop de departementale coördinatie op de meest efficiënte wijze kan worden uitgevoerd en over de wijze waarop deze departementale coördinatie in het interdepartementale overleg moet worden ingebracht.
  - d. Het onderzoeken in hoeverre bestaande taakinstructies e.d. aan de resultaten van het voorgaande onderzoek voldoen en het indienen van evt. wijzigingsvoorstellen.
3. De coördinator van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten alsmede de 2e plv. SG dienen bij de uitvoering van de opdracht te worden betrokken.

CONFIDENTIEEL

Landmachtstaf

's-Gravenhage. 27 JULI 1979

Afdeling / ~~Sactix~~ Inlichtingen en Veiligheid

Nummer: 2072/B/Conf

NOTA, bestemd voor
Voorzitter Interservice Comité
Inlichtingen.Onderwerp:
Coördinatie Inlichtingen
en Veiligheid.i.a.a. H-INL MS
H-INL LS

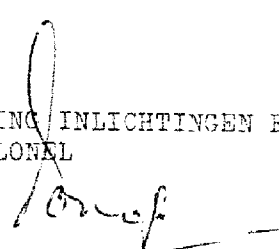
Referte: Uw nr. 79-299.1/10375, dd 13 jul 1979.

Hierbij bied ik U aan mijn voorlopig commentaar
op referte.

1. In het concept voor de studie "Coördinatie inlichtingen en veiligheid" van het Interservice Comité Inlichtingen (ICI), worden meerdere stellingen geponeerd, die bij de uitwerking ervan in de betrokken paragrafen onvoldoende worden onderbouwd.
De formulering in diverse paragrafen is onduidelijk of niet geheel volledig, waardoor getrokken conclusies niet of niet geheel logisch uit de bespreking in de betrokken paragrafen volgen.
2. Dit betreft o.m.:
  - a. een onjuist uitgangspunt in para 6;
  - b. onvoldoende uitgewerkte paragrafen 25, 38 en 45;
  - c. onduidelijke of nog niet begrijpelijk geformuleerde paragrafen 7, 12, 22, 30, 39 en 47;
  - d. niet of niet geheel juiste weergave van feiten in de para's 17, 18, 29, 32 en 48.

3. Het concept als geheel wekt door zijn indeling, soms niet geheel objectieve formuleringen en door onvolledigheid de indruk op vooraf vastgestelde aanbevelingen te zijn toegeschreven.
4. Met de ontwerp-aanbevelingen, geformuleerd in de para's 52, 53 en 57 kan niet worden ingestemd, indien niet in de studie door een duidelijke analyse kan worden aangetoond, dat de aanbevolen oplossingen zinvoller zijn of leiden tot verbeterde coördinatie.
5. Gelet op het bovenstaande, lijkt mij het bij zef aangeboden concept in zijn huidige vorm en indeling niet voldoende bruikbaar om als basisstuk voor verdere uitwerking in het ICI te dienen.
6. Voorgesteld wordt na 20 augustus 1979 in een nadere bespreking van het ICI eerst meer consensus te verkrijgen over de opzet en indeling van de studie en te bepalen welke gebieden de studie zal omvatten, voordat een te herschrijven basisstuk verder in het ICI wordt uitgewerkt.

HET HOOFD VAN DE AFDELING INLICHTINGEN EN VEILIGHEID
DE KOLONEL

H.R. TOOROP

CONFIDENTIEEL

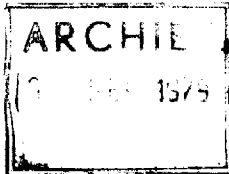
CONFIDENTIEEL

XXXX

Inl. en Veiligheid

86.6
AIV/09 ~~111~~-79

Coördinatie Inlichtingen
en Veiligheid

1 augustus 1979.

LANDMACHTSTAF	
Zaak nr. 2072/c/cont	
INL - 3 AUG. 1979	
21.11.79	21.11.79
Code nr. 2324 23.16.51	

NOTA voor:

Voorzitter Interservice
Comité Inlichtingen

I.a.a.:

H-Inl. Marinestaf
H-Inl. Landmachtstaf

2072/a/cont

Ref.: Uw brief, nr. 79-299.1/10375 d.d. 13 juli 1979.

1. Dezerzijds wordt niet afwijzend gestaan tegenover de bedoeling om de coördinatie van de militaire inlichtingen diensten door een functionaris op de defensiestaf te doen geschieden. In feite zou het H-SIDS, als zodanig kunnen fungeren, m.d.v. dat de verantwoordelijkheid voor dat deel van zijn functie echter om ongetwijfeld ook voor U duidelijke redenen bij de politieke leiding zou dienen te liggen.
2. T.a.v. de coördinatie van veiligheidszaken, worden de argumenten, die een combinatie van ICI en ICV afwijzen, niet sterk geacht. Principieel mogen gebrek aan kennis en mankracht niet als zodanig gelden.
3. De Studie in zijn geheel is weinig logisch en niet zakelijk opgebouwd. Het wordt b.v. niet langer relevant geacht er op te wijzen, dat de instructie van 1956 niet op het huidige KB zou zijn gebaseerd. Belangrijker in dit verband lijkt het de behoefte te onderkennen de SIDS-functie op het gebied van de inlichtingen en veiligheidsdiensten enige inhoud te geven.

Het plaatsvervangend Hoofd van de
Afdeling Inlichtingen en Veiligheid,

P. DE PAGTER
Luitenant-Kolonel

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

MINISTERIE VAN DEFENSIE

Afdeling: **marinestaf**
 Koningin Mariaalaan 17, tel. nr. 81 42 61
 Telegramadres: Marine Den Haag
 Telex nr. 31335

Men wordt verzocht bij het antwoord datum en nummers van deze brief nauwkeurig te vermelden.

CONFIDENTIEEL

AAN	de Voorzitter Interservice Comité Inlichtingen
ARCHIEF	
22 AUG. 1979	
i.a.a.: - HINL Landmachtstaf - HAIV Luchtmachtstaf	

uw kenmerk en datum	ons nummer	voorstel-/opdrachtnummer	's-Gravenhage,
	BIM 28361/0775/79		2 augustus 1979

onderwerp: **Coördinatie Inlichtingendiensten**

bijlagen :

Referte: 79-299.1/10375.
d.d. 13 juli 1979

LANDMACHTSTAF	
Zaak nr 2072/d/cont	
INL - 6 AUG. 1979	
23.16.5	21.11
Code nr.	23.24

1. Met grote interesse heb ik uw studie omtrent de Coördinatie Inlichtingen en Veiligheid gelezen en ik ben van mening dat als eerste concept tot een nadere bestudering van dit onderwerp, uw schrijven een waardevolle bijdrage is.
2. Enkele zinsneden en opmerkingen in referte maken op mij echter de indruk dat een diepgaande analyse niet geheel heeft plaatsgevonden en dat zo hier en daar werd geschreven naar een van tevoren reeds bepaald uitgangspunt. Een dergelijke opzet heeft in het algemeen tot gevolg dat een niet optimaal produkt wordt geleverd, waardoor het mogelijk is dat belanghebbenden toch kritiek hebben.
3. Dit is dan ook de reden dat - ondanks uw pogingen tot een goede studie te komen - ik wel enige opmerkingen heb, die zich richten op sommige formuleringen, zoals die gesteld onder punt 3, 7, 8, 12, 17, 18, 19, 29, 32 en 48 als ook op enkele konklusies en aanbevelingen welke o.a. vermeld staan in de paragrafen 28, 32, 38, 39, 44, 48, 49, 52, 53, 54, 55, 56 en 57.
4. Daar mijn kritiek schriftelijk te uitgebreid zou worden stel ik U voor, teneinde tot een voor ieder acceptabele oplossing te komen, na de vakantieperiode, een speciale ICI-vergadering te houden, waarbij uitsluitend deze studie ter sprake zal komen.

HET HOOFD VAN DE AFDELING INLICHTINGEN
EN VEILIGHEID VAN DE MARINESTAF,

T. Sleswijk Visser
 kapitein ter zee

Indice:

01.51 - 27626 - 625993* - 101

H/RG

CONFIDENTIEEL

DEFENSIESTAF

SPOED
CONFIDENTIEEL

Clas
Zonder de bijlage(n)
ONGECLASSIFICEERD

PLEIN 4
's-GRAVENHAGE
TELEFOON 722722

's-Gravenhage, 22 augustus 1979

AANGEBODEN AAN: Chef Marinestaf
t.a.v. HINL
Chef Landmachtstaf
t.a.v. HINL
Chef Luchtmachtstaf
t.a.v. HINL

Nummer : 79-299.1/12121
Bijlage(n) : Eén
Onderwerp : Concept studie Coördinatie
Inlichtingen en Veiligheid.

Referte(n) : -

ARCHIEF
27 DEC. 1979

LANDMACHTSTAF
Zaak nr. 2072/e/ea
INL 31 AUG. 1979
2324 21.11
Code nr. 23.16.5

- Met het verzoek de behandeling te willen overnemen.
- Met het verzoek om commentaar vóór: 1 september 1979. 1)

Onder aantekening dat, indien ik geen commentaar van U verneem

vóór _____, aangenomen mag worden, dat U met het gestelde accoord gaat.

Onder aantekening, dat deze aangelegenheid onderwerp van bespreking zal zijn in de vergadering van het ICI op woensdag 5-9-1979.

Ingevolge Uw mondeling/telefonisch/schriftelijk verzoek van: _____

Actie officier is LTZSD 1 Koops (tel. nr. 1468)

Ter kennisneming.

Ter aanhouding.

Met verzoek om spoedige terugzending.

1) Ik verzoek U Uw commentaar te beperken tot de feitelijke inhoud van het concept en zo mogelijk niet de opzet en structuur van het concept af te wijzen.

De Chef Defensiestaf,
v/d
Hoofd Sectie Inlichtingen,

F.H. Alkemade

F.H. ALKEMADE
Kolonel KL

= Voor U van toepassing.

CONFIDENTIEEL

Studie over de

COORDINATIE INLICHTINGEN EN VEILIGHEID

opgesteld door het Interservice Comité Inlichtingen voor het
Comité Chefs van Staven/Bevelhebbers.

INLEIDING

1. Doel van de studie. De studie beoogt om, via een overzicht van de bestaande structuur en het aangeven van de belangrijkste knelpunten, te komen tot een voorstel waarin de onderlinge coördinatie van de drie militaire inlichtingen- en veiligheidsdiensten en van de afdelingen inlichtingen en veiligheid van de krijgsmachtdeelstaven, op duidelijke wijze wordt geregeld. Hiertoe zullen - met inachtneming van het besprokene in de 108le vergadering van het COCSB en na een beschrijving van de bestaande situatie - de belangrijkste probleemgebieden worden onderzocht, conclusies worden getrokken en aanbevelingen ter verbetering van de bestaande situatie worden geformuleerd.

2. Uitgangspunten. In de studie wordt uitgegaan van de bestaande structuur op het gebied van inlichtingen en veiligheid. Dit betekent voor het ministerie van Defensie het bestaan van drie afzonderlijke militaire inlichtingen- en veiligheidsdiensten (MARID; LAMID; LUID), alsmede van drie Afdelingen Inlichtingen en Veiligheid (I/V) van de drie krijgsmachtdeelstaven.

3. In deze structuur hebben de drie militaire inlichtingen- en veiligheidsdiensten tot taak het inwinnen en verzamelen van de benodigde gegevens en zijn als zodanig werkzaam onder verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie.

4. De Afdelingen I/V zijn o.m. belast met het evalueren en verwerken van de verkregen gegevens tot inlichtingen en met het verstrekken van inlichtingen aan die autoriteiten voor wie zulks ter bepaling van hun beleid of anderszins noodzakelijk is. Zij ressorteren als zodanig onder en werken ten behoeve van de Chefs van Staven/Bevelhebbers.

5. De studie gaat uit van het principe dat in beginsel alle werkzaamheden welke uitsluitend betrekking hebben op de verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie binnen Defensie worden uitgevoerd.

6. De studie

CONFIDENTIEEL

6. De studie zal zijn gebaseerd op het KB van 5 augustus 1972, nr. 437, "Regeling inzake de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten", echter rekening houdend met de werkzaamheden van de "Commissie van Eijkern", die belast is met het ontwerpen van een Wet Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten.

BESCHRIJVING BESTAANDE SITUATIE

MILITAIRE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

7. Algemeen. Het KB nr. 437 regelt de taak, organisatie, werkwijze en samenwerking van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Onder inlichtingen- en veiligheidsdiensten wordt volgens Artikel I, 1 verstaan:

- a. de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD; verantwoordelijke minister: Minister van Binnenlandse Zaken);
- b. de militaire inlichtingendiensten (MARID, LAMID, LUID; verantwoordelijke minister: Minister van Defensie);
- c. de Inlichtingendienst Buitenland (IDB; verantwoordelijke minister: Minister van Algemene Zaken).

8. De militaire inlichtingendiensten zijn werkzaam onder verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie (Art IV,3) en zijn belast met het verzamelen van inlichtingen welke nodig zijn voor een juiste opbouw en doeltreffend gebruik van de krijgsmacht en voor het beveiligen van de krijgsmacht tegen ondermijnende activiteiten (Art IV,2). De Minister van Defensie kan nadere voorschriften geven omtrent de organisatie, de werkwijze en het beheer van de militaire diensten (Art IV,5).

9. Coördinator. In KB nr 437 is een Coördinator aangewezen die de werkzaamheden van alle diensten coördineert (Art II,1), uiteraard voor zover die werkzaamheden coördinatie behoeven. Daarnaast is de Coördinator bevoegd inzake coördinatie-aangelegenheden voorstellen te doen aan de Minister-President, echter na overleg met de betrokken ministers (Art II,3). Tenslotte is hij bevoegd voorstellen tot wij-

zigen van

CONFIDENTIEEL

- 3 -

zigen van taak en werkwijze van de diensten bij de betrokken minister in te dienen (Art II,4).

10. Er bestaat een interdepartementale instructie van 13-2-1956 (bijlage A), gebaseerd op KB nr 51 van 8-8-1949, waarin de Coördinator tevens wordt belast met de functie van coördinator van de inlichtingendiensten van de krijgsmachtdelen. Deze functie is een militaire functie en voor dit deel van zijn taak is hij verantwoordelijk aan de Minister van Defensie.

11. Comité Verenigde Inlichtingendiensten Nederland (CVIN). Dit comité, bestaande uit de Coördinator (voorzitter), de hoofden van de diensten en een vertegenwoordiger van Buitenlandse Zaken is onder meer belast met de regeling van de onderlinge coördinatie van de diensten. Behalve de taakstelling, zoals neergelegd in een instructie (bijlage B) is het CVIN tevens belast met de ambtelijke voorbereiding van de vergaderingen van de Ministeriële Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (MICIV). Voor samenstelling en taak van de MICIV: zie para's 18 en 19).

12. Subconclusies.

- a. Uit de taakstelling van de militaire diensten volgt dat zij werken ten behoeve van de Bevelhebbers, alsmede ten behoeve van de Minister van Defensie. Hun werkzaamheden verrichten zij echter onder verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie.
- b. In vergelijking met de Minister van Algemene Zaken en de Minister van Binnenlandse Zaken neemt de Minister van Defensie een bijzondere positie in in die zin dat hij als enige bewindsman verantwoordelijk is voor drie inlichtingen- en veiligheidsdiensten.
- c. De coördinatie van de militaire diensten is opgedragen aan de Coördinator. Hoewel deze functie beschouwd wordt als een militaire functie en de Coördinator hiervoor verantwoordelijk is aan de Minister van Defensie, behoort de Coördinator in feite niet tot het ministerie van Defensie.
- d. Hoewel de defensiestructuur en met name de topstructuur van

het

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 4 -

het ministerie van Defensie sinds 1956 aanzienlijk is gewijzigd, is de instructie van de Coördinator inzake de onderlinge coördinatie van de militaire diensten nimmer aangepast.

INLICHTINGENORGANISATIE IN KRIJGSMACHTDEELSTAVEN EN DEFENSIESTAF

13. Krijgsmachtdeelstaven. In de organisatie van de krijgsmachtdeelstaven zijn opgenomen de Afdelingen Inlichtingen en Veiligheid. Deze afdelingen ressorteren, zoals ook de andere (staf)afdelingen, onder de Chefs van Staven/Bevelhebbers. De organisatie en taken van de afdelingen zijn beschreven in de door de Stuurgroep Begeleiding Reorganisatie (SBR) opgestelde orgaan- en functiebeschrijvingen.

14. Defensiestaf. In de defensiestaf is sinds de reorganisatie van de topstructuur van het ministerie van Defensie een Sectie Inlichtingen Defensiestaf (SIDS) opgenomen. De instelling van deze sectie geschiedde op basis van het door het COCSB goedgekeurde "Memorandum inzake de inlichtingenvoorziening toekomstige Defensiestaf" van 15-8-75. De sectie ressorteert onder de Chef Defensiestaf en de taak van de sectie is vastgelegd in een door de Minister van Defensie goedgekeurde instructie (bijlage C). Uit de instructie blijkt o.m. dat de werkzaamheden van de sectie zich beperken tot het coördineren van de inlichtingenactiviteiten (niet veiligheid) van de afdelingen I/V en dat het coördineren en bijsturen van de werkzaamheden van de drie militaire diensten slechts in zeer beperkte mate is toegestaan.

15. Interservice Comité Inlichtingen (ICI). Dit comité, gevormd door de hoofden van de afdelingen I/V onder voorzitterschap van Hoofd SIDS (H-SIDS) is belast met de onderlinge coördinatie van de inlichtingenactiviteiten van de afdelingen I/V. De taak van het ICI is geregeld in een instructie (bijlage D).

16. Interservice Comité Veiligheid (ICV). Dit comité - dat overigens nog moet worden ingesteld - zal worden gevormd door de hoofden van de afdelingen I/V, nu echter onder voorzitterschap van de 2e Plv. Secretaris-Generaal. De taak van het ICV zal, na instelling van dit co-

-mité,

CONFIDENTIEEL

mité, eveneens worden geregeld in een instructie.

17. Subconclusies.

- a. In tegenstelling tot de coördinatie van de drie militaire diensten wordt de onderlinge coördinatie van de afdelingen I/V van de krijgsmachtdeelstaven geheel binnen Defensie verricht.
- b. Hoewel de afdelingen I/V zowel de inlichtingen- als veiligheidsaangelegenheden behandelen worden de coördinerende werkzaamheden verricht door twee interservice comité's, t.w. Het ICI en het ICV. De samenstelling van deze comité's is met uitzondering van de voorzitters identiek.
- c. Uit de instructie van het ICI blijkt dat H-SIDS als voorzitter van het ICI een mandaat heeft in zaken waarin geen nieuwe beslissingen van principiele aard worden genomen, zowel inzake Chefs van Staven aangelegenheden als inzake Bevelhebbersaangelegenheden. Zaken die het beleid direct of indirect kunnen bepalen of beïnvloeden dienen te worden voorgelegd (COVCSB).

MINISTERIELE COMMISSIE VOOR DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN
(MICIV)

18. De leden van de MICIV zijn de Minister-President (voorzitter) en de Ministers van Buitenlandse Zaken, van Justitie (onder voorbehoud), van Binnenlandse Zaken en van Defensie. Vaste ambtelijke deelnemers aan het overleg in de MICIV zijn de Coördinator, de hoofden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en een ambtenaar van Buitenlandse Zaken, van Defensie (de 2e Plv. SG) en van Justitie.

19. De MICIV is belast met het algemene beleid betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, alsmede de coördinatie van de diensten. Zij zal onder meer de volgende aangelegenheden die op meer dan één dienst betrekking hebben behandelen:

- a. De onderlinge taakafbakening en het beslechten van geschillen.
- b. Het periodiek vaststellen van algemene richtlijnen, zoals:
  - (1) het jaarlijks op te stellen inlichtingenplan als leidraad voor de informatieverwervende activiteit van de dienst;

(2) richtlijnen

CONFIDENTIEEL

- 6 -

(2) richtlijnen inzake veiligheidsaangelegenheden.

20. Zoals uit para 11 blijkt is het CVIN belast met de ambtelijke voorbereiding van de vergaderingen van de MICIV. Het comité wordt daartoe aangevuld met de in para 18 genoemde vaste ambtelijke deelnemers aan het overleg in de MICIV die geen lid van het CVIN zijn.

21. Subconclusies.

- a. Hoewel het ministerie van Defensie, buiten de Minister, door vier defensiefunctionarissen in de MICIV is vertegenwoordigd, ontbreekt in de MICIV een vertegenwoordiger van de Defensiestaf, terwijl die staf verantwoordelijk is voor de gecoördineerde inbreng van de operationele aspecten in de beleidsvoorbereiding.
- b. Hoewel het ICI onder meer tot taak heeft coördinerend op te treden bij de voorbereiding van ministeriële standpunten, zijn wel de leden van het ICI, zij het in hun functie van hoofd van een dienst, als vaste ambtelijke deelnemer in de MICIV en voor de ambtelijke voorbereiding in het CVIN aanwezig, echter de voorzitter van het ICI niet.

BELANGRIJKSTE PROBLEEMGEBIEDEN

COORDINATIE MILITAIRE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

22. Algemeen. Na de reorganisatie van de topstructuur van het ministerie van Defensie en de instelling van SIDS werd de vraag wie de militaire diensten namens de Minister van Defensie moest coördineren actueel. De discussie spitste zich toe op de 23 jaar oude instructie van de Coördinator, waarin hij tevens belast werd met de functie van coördinator van de militaire diensten, en op de interpretatie van Art IV, 5 van het KB nr. 437 van 5-8-1972, waarin de bevoegdheden van de Minister van Defensie ten aanzien van de militaire diensten is geregeld (zie para 8).

23. De wijze waarop de coördinatie van de drie militaire diensten binnen Defensie wordt geregeld is een verantwoordelijkheid van

de Minister

CONFIDENTIEEL

de Minister van Defensie. Het bestaan van civiele inlichtingen- en veiligheidsdiensten onder verantwoordelijkheid van andere ministers maakt daarnaast een interdepartementale coördinatie noodzakelijk.

24. De coördinerende bevoegdheden van de Coördinator, zoals neergelegd in art 5 van genoemde instructie, hebben betrekking op zowel de beleidsvoorbereiding als op de uitvoering van het vastgestelde beleid.

25. Aspecten verbonden aan de beleidsvoorbereiding. Het door een minister ten aanzien van de eigen inlichtingen- en veiligheidsdienst(en) gevoerde beleid betreft altijd de organisatie, taak, middelen en werkwijze van die dienst(en). Voor Defensie moeten genoemde elementen zijn afgestemd op de behoefte aan inlichtingen (en veiligheid) van zowel de Bevelhebbers (krijgsmachtdeel) als van de Minister van Defensie (centrale staf) en bovendien mede op de behoefte aan inlichtingen van de Regering (hierna te noemen: nationale inlichtingenbehoefte).

26. De behoefte aan inlichtingen van Bevelhebbers en van minister moeten op elkaar worden afgestemd en gecoördineerd tot de "inlichtingenbehoefte van Defensie". Deze moet worden goedgekeurd door de Minister van Defensie c.q. , namens hem, door het COCSB. De voorbereidingen hiertoe worden door de afdelingen I/V van de krijgsmachtdeelstaven verricht, terwijl de noodzakelijke coördinatie door het ICI, met andere woorden binnen Defensie, kan worden uitgevoerd.

27. De nationale inlichtingenbehoefte wordt opgesteld op basis van de inlichtingenbehoefte van Defensie en die van andere belanghebbende ministeries. De coördinatie die hiervoor vereist is, is interdepartementaal en moet worden verricht in het CVIN onder leiding van de Coördinator. Zoals uit para 11 blijkt is H-SIDS - hoewel voorzitter van het ICI - géén lid van het CVIN. Hij woont weliswaar de vergaderingen van dit comité als "waarnemer" bij maar heeft in feite geen "stem".

28. Na vaststelling van de (gecoördineerde) nationale inlichtingenbehoefte wordt bepaald op welke wijze hierin kan worden voorzien (inlichtingenplan). De schaarste aan personele, materiële en financi-

-ële middelen

CONFIDENTIEEL

- 8 -

Alle middelen dwingt tot een zeer goede taakverdeling tussen de verschillende departementen en de daaronder ressorterende diensten. Dit vereist wederom een interdepartementale coördinatie binnen het CVIN. Ook hierbij is H-SIDS in feite niet betrokken.

29. Het op bovenomschreven wijze tot stand gekomen nationale inlichtingenplan zal voor goedkeuring aan de MICIV worden voorgelegd. De ambtelijke voorbereiding wordt uitgevoerd binnen het CVIN, voor dergelijke gevallen aangevuld met de in para 18 genoemde vaste ambtelijke deelnemers aan het overleg in de MICIV die geen lid van het CVIN zijn. Aangezien H-SIDS noch lid van het CVIN noch ambtelijk deelnemer is, is hij bij dit overleg niet betrokken.

30. Voor alle overige activiteiten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten die invloed (kunnen) hebben op het door de Minister van Defensie c.q. de MICIV vastgestelde beleid, dient H-SIDS in het gevoerde overleg, hetzij departementaal, hetzij interdepartementaal, te worden betrokken. Zoals uit het voorgaande blijkt is de positie van H-SIDS slechts formeel geregeld voor het voeren van departementaal overleg. Omgekeerd dient de Coördinator tijdig bij het overleg inzake de beleidsvoorbereiding binnen Defensie te worden betrokken in verband met (mogelijke) raakvlakken tussen de militaire diensten en de onder verantwoordelijkheid van andere ministers staande diensten en instellingen.

31. Aspecten verbonden aan de uitvoering. De taak waarvoor de militaire diensten zijn gesteld vereist een bijzondere positie van de diensten in de krijgsmachtdelen. Zowel met het oog op de wijze waarop gegevens worden verkregen als ten aanzien van de inhoud van de verkregen gegevens, is het noodzakelijk dat een en ander blijft binnen een zo beperkt mogelijke kring van belanghebbenden ("need-to-know"). Dit brengt met zich mee dat in bepaalde gevallen moet worden afgeweken van de hiërarchieke weg, ook binnen de diensten zelf. Het is verder noodzakelijk dat de bronnen worden beschermd, hetgeen het best verzekerd is indien het aantal schakels tussen een bron en de dienst zo klein mogelijk is.

32. Voor de

CONFIDENTIEEL

32. Voor de uitvoering van de taak zal - voor zover deze krijgsmachtdeelgericht is - geen of slechts een beperkte behoefte bestaan aan onderlinge coördinatie binnen Defensie. Mede op grond van de in de voorgaande para beschreven veiligheidsprincipes zal ook de door het CVIN en Defensie op te stellen taakverdeling tussen de militaire diensten gericht moeten zijn op een zo beperkt mogelijke behoefte aan coördinatie van de uitvoering.

33. Op raakvlakken tussen de militaire diensten en/of gelijkgerichte belangstelling voor dezelfde gegevens bij meerdere diensten, is meer behoefte aan onderlinge coördinatie hetgeen door algemene richtlijnen geregeld kan worden. Zolang deze raakvlakken en belangstelling uitsluitend bestaan bij de diensten binnen Defensie dienen deze algemene richtlijnen ook binnen Defensie te worden opgesteld. Het betreft hier immers de coördinatie van bevelhebbersaangelegenheden welke conform de instructie in het ICI moet worden verricht en waarvoor in voorkomend geval een beslissing van het COCSB c.q. de Minister van Defensie vereist zal zijn.

34. Indien de uitvoering van de taak door de militaire diensten raakvlakken heeft met de civiele inlichtingen- en veiligheidsdiensten en andere diensten en instellingen die onder verantwoordelijkheid van andere ministers werken, is interdepartementale coördinatie noodzakelijk onder leiding van de Coördinator. Zolang deze interdepartementale coördinatie betrekking heeft op het opstellen van algemene richtlijnen en geen geweld doet aan de geldende veiligheidsprincipes dient H-SIDS, als voorzitter ICI, bij deze coördinatie te worden betrokken.

35. Veiligheidsaangelegenheden. Op het gebied van de beleidsvoorbereiding en de uitvoering van veiligheidsaangelegenheden vindt reeds op ruime schaal coördinatie plaats door middel van informeel overleg en werkgroepen, waarin alle betrokken diensten deelnemen. Er lijken geen redenen aanwezig om de coördinatie van de beleidsvoorbereiding en van de uitvoering op een andere wijze te regelen als voor het functiegebied inlichtingen is beschreven, met dien verstande dat de coördinatie binnen Defensie namens de minister door de Secretaris-

Generaal

Generaal wordt uitgevoerd in samenwerking met de hoofden van de militaire diensten. De daadwerkelijke uitvoering van de coördinatie is gedelegeerd aan de 2e Plv. SG.

36. Het bovenstaande impliceert dat de 2e Plv. SG in voorkomend geval bij het interdepartementale overleg binnen het CVIN c.q. de MICIV moet worden betrokken, hetgeen verzekerd is door het feit dat de 2e Plv. SG - en dit in tegenstelling tot H-SIDS - wel behoort tot de vaste ambtelijke deelnemers aan het overleg in de MICIV en in die hoedanigheid ook betrokken is bij de ambtelijke voorbereiding in het CVIN.

37. Subconclusies.

- a. De Minister van Defensie is verantwoordelijk voor de militaire inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Deze verantwoordelijkheid heeft betrekking op het te voeren beleid en op de wijze waarop de militaire diensten dit beleid uitvoeren. De (voorbereidende) werkzaamheden hieraan verbonden behoren in principe binnen Defensie te worden uitgevoerd.
- b. Het bestaan van civiele inlichtingen- en veiligheidsdiensten onder verantwoordelijkheid van andere ministers maakt in voorkomend geval interdepartementale coördinatie noodzakelijk. Deze interdepartementale coördinatie dient onder leiding van de Coördinator in het CVIN te worden uitgevoerd.
- c. Na de reorganisatie van de topstructuur van het ministerie van Defensie bestaat binnen Defensie de organisatorische inlichtingenstructuur die het in beginsel mogelijk maakt de coördinatie van de militaire diensten binnen Defensie te realiseren.
- d. Binnen genoemde inlichtingenstructuur van Defensie moet de positie en taak van SIDS worden herzien. Met name de positie van H-SIDS moet zodanig worden aangepast dat hij in zijn functie van voorzitter ICI volledig wordt betrokken bij de beleidsvoorbereiding ten aanzien van en bij de regeling van de uitvoering door de diensten. Dit kan worden bereikt door H-SIDS te benoemen tot vaste ambtelijke deelnemer aan het overleg in de MICIV.

COORDINATIE AFDELINGEN INLICHTINGEN EN VEILIGHEID VRIJSMACHTDELEN

38. Algemeen. Door de instelling van SIDS en het ICI is de coördinatie van de activiteiten van de afdelingen I/V op inlichtingengebied verzekerd. Deze coördinatie heeft betrekking op alle inter-service inlichtingenaspecten van de werkzaamheden beschreven in de taakomschrijving van de afdelingen.

39. Voor de coördinatie van de veiligheidszaken waarmee de afdelingen I/V zijn belast is de Secretaris-Generaal verantwoordelijk. De uitvoering van deze coördinatie is gedelegeerd aan de 2e Plv. SG en vindt plaats in het ICV. De coördinatie van veiligheidszaken betreffen de industriebeveiliging, inter-service toegangsregeling, automatisering binnen Defensie, het tot stand brengen van een geïntegreerd veiligheidsbeeld, het uitvoeren van voor de beleidsvoorbereiding binnen Defensie benodigde studies en de voorbereiding van eventuele ministeriële standpunten.

40. Combinatie ICI/ICV. Vóór de reorganisatie van de topstructuur van het ministerie van Defensie bestond een Comité II dat belast was met de coördinatie van zowel inlichtingen- als veiligheidsaangelegenheden binnen Defensie. Zover kan worden nagegaan zijn de afdelingen I/V de enige stafafdelingen waarvoor voor coördinerende activiteiten thans twee interservice comité's zijn ingesteld. Deze splitsing kan uitsluitend worden verklaard uit het feit dat Chef Defensiestaf geen bemoeienis wenste met veiligheidsaangelegenheden en van mening was dat de Secretaris-Generaal deze taak namens de Minister diende uit te voeren.

41. Aangezien de hoofden van de afdelingen I/V zitting hebben in zowel het ICI als het ICV, biedt een combinatie van beide comité's voor hen het voordeel dat het aantal coördinatievergaderingen wordt verminderd en alleen al daardoor efficiënter wordt gewerkt. Een tweede voordeel is een betere waarborg dat de samenhang tussen de functieggebieden inlichtingen en veiligheid bewaard blijft. De 2e Plv. SG moet echter wel als vertegenwoordiger van de Secretaris-Generaal in een dergelijk comité zitting hebben.

42. Een gecombineerd

CONFIDENTIEEL

- 12 -

42. Een gecombineerd comité veroorzaakt wel een extra werklust voor SIDS, echter ook voor de 2e Flv. SG die hiertoe niet is uitgerust. Hoewel het ICI beschikt over secretaris (functionaris SIDS), die tevens de (uitgebreidere) verslaglegging van vergaderingen van een gecombineerd comité kan verzorgen, zal SIDS dan ook belast moeten worden met de coördinatie van de in para 39 genoemde veiligheidszaken. De ervaring uit het ICI heeft geleerd dat coördineren een tijdrovende zaak is waarvoor in feite de mankracht bij SIDS ontbreekt. Bovendien vraagt de behandeling van veiligheidsaangelegenheden een specifieke kennis die niet bij SIDS aanwezig is.

43. Subconclusies.

- a. Door de instelling van het ICI en het ICV (nog niet geformaliseerd) is de coördinatie van de activiteiten van de afdelingen I/V verzekerd.
- b. Een combineren van het ICI en het ICV tot één interservice comité is uiteraard mogelijk en biedt voordelen, echter ook nadelen.

CONSEQUENTIES VOOR DE HUIDIGE SITUATIE

44. Positie van de Coördinator. Een nadere bestudering van KB nr 437 en van het ontwerp van de Wet Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, zoals opgesteld door de Commissie van Eijkern, wijst uit dat de algemene termen waarin het KB en het ontwerp van wet zijn gesteld niet conflicteren met de subconclusies van deze studie. De toelichting bij het ontwerp van wet is nog niet opgesteld en afgewacht moet worden welke betekenis aan de algemene terminologie van het wetsontwerp wordt gegeven.

45. Geheel los van de vraag of de instructie van de Coördinator van 1956 achterhaald is door het KB nr 437 van 1972, is met name artikel 5 van de instructie in strijd met subconclusies van deze studie. Artikel 5 geeft de Coördinator de bevoegdheid zowel de beleidsvoorbereiding als de uitvoering van het beleid betreffende de militaire diensten te coördineren. Uit deze studie volgt echter dat de coördi-

-natie tussen

CONFIDENTIEEL

natie tussen de drie militaire diensten op het gebied van de beleidsvoorbereiding en - zij het met enige restricties - op het gebied van de regeling van de uitvoering voorbehouden is aan de Minister van Defensie, en namens hem thans kan worden voorbereid door het ICI en/of het ICV.

46. CVIN. Volgens de taakinstructie van het CVIN, dd. 8-5-1957, is één van de taken van het CVIN "het verdelen van de taken ten aanzien van het verzamelen, evalueren en verspreiden van voor het gezamenlijk Regeringsbeleid van belang zijnde inlichtingen over de in het CVIN vertegenwoordigde "instanties". Tenzij met deze "taakverdeling" wordt bedoeld een nadere tenuitvoerlegging van de - binnen het kader van het door de MICIV goedgekeurde nationale inlichtingenplan - vastgestelde taakverdeling over de verschillende ministeries, behoort een en ander tot de verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie en dien de taakinstructie tenminste op dit punt te worden bijgesteld.

47. Het CVIN is tevens belast met de ambtelijke voorbereiding van de vergaderingen van de MICIV. Hiertoe wordt het CVIN in voorkomend geval uitgebreid met de vaste ambtelijke medewerkers die geen lid van het CVIN zijn. De onjuiste situatie doet zich voor dat de hoofden van de militaire diensten die in feite belast zijn met de uitvoering van het beleid als ambtelijke medewerker voor de MICIV zijn aangewezzen, maar de beleidsvoorbereidende functionarissen, te weten de hoofden van de stafafdelingen I/V onder voorzitterschap van H-SIDS niet. Aangezien de hoofden van de militaire diensten tevens hoofd van de stafafdeling zijn kan worden betoogd dat het beleidsvoorbereidende comité, het ICI, toch in ruime mate in de MICIV is vertegenwoordigd. Het moet echter onjuist worden geacht dat de voorzitter van het ICI, H-SIDS, niet tot vaste ambtelijke deelnemer aan het overleg in de MICIV is benoemd.

48. Het benoemen van H-SIDS tot vaste ambtelijke medewerker van de MICIV zou tot consequentie hebben dat Defensie met vijf ambtelijke functionarissen in de MICIV vertegenwoordigd zou zijn. Het ministerie van Defensie telt weliswaar drie militaire diensten, maar

voor

voor beleidsbepalende vergaderingen van de MICIV behoeft niet elke dienst noodzakelijkerwijze te zijn vertegenwoordigd. Het is immers ontoelaatbaar dat Defensie in de MICIV anders dan met "één stem" spreekt. Een vertegenwoordiging van Defensie in de MICIV van maximaal twee ambtelijke functionarissen, één voor het functiegebied inlichtingen en één voor veiligheidsaangelegenheden, lijkt voldoende. Mede op basis van de te behandelen agenda van de MICIV kunnen deze functionarissen door het ICI en het ICV worden aangewezen.

49. ICI/ICV. Deze comité's moeten worden belast met de beleidsvoorbereiding ten aanzien van de militaire diensten en de vertaling van het vastgestelde beleid in algemene richtlijnen voor die diensten. De huidige taakomschrijving van het ICI (taakomschrijving ICV moet nog worden geformuleerd) voldoet hieraan niet geheel en zal in deze zin moeten worden bijgesteld.

50. Indien de beslissing wordt genomen het ICI en het ICV te combineren tot één interservice comité heeft dit consequenties voor SIDS (mankracht; kennisniveau). Een voorstel terzake zal na een eventuele beslissing worden opgesteld.

51. Instructie SIDS. Hoewel de instructie SIDS in het algemeen voldoet aan de in deze studie voorgestelde werkwijze, is het om redenen van duidelijkheid gewenst deze op onderdelen bij te stellen. Met name moet duidelijker worden geformuleerd dat SIDS niet rechtstreeks met de drie militaire diensten in contact staat, maar altijd door tussenkomst van de krijgsmachtdelen (afdelingen I/V). Hoewel deze constructie louter theoretisch lijkt, is het gewenst de verantwoordelijkheden van diensten en stafafdelingen I/V duidelijk gescheiden te houden om te voorkomen dat een toch reeds ingewikkelde situatie op het gebied van inlichtingen en veiligheid tot misverstanden aanleiding geeft. Een aanpassing aan de veranderde situatie (nieuwe topstructuur met nieuwe benamingen) én een duidelijker formulering is overigens voor de meeste beschikkingen en instructies gewenst.

AANBEVELINGEN

AANBEVELINGEN

52. In te stemmen met het uitgangspunt (para 5) dat in beginsel alle werkzaamheden welke uitsluitend betrekking hebben op de verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie ten aanzien van de militaire inlichtingen- en veiligheidsdiensten binnen Defensie worden verricht. Deze werkzaamheden betreffen de coördinatie van het vaststellen van de inlichtingenbehoefte en het vaststellen van de wijze waarop hierin zal worden voorzien,

53. Te bepalen dat bedoelde coördinatie door het ICI en/of het ICV wordt uitgevoerd zolang deze coördinatie de werkzaamheden van de civiele inlichtingen- en veiligheidsdiensten niet beïnvloedt. Indien sprake is van onderlinge beïnvloeding behoort de noodzakelijke coördinatie tot de taak van de Coördinator. Deze coördinatie dient dan echter beperkt te blijven tot het "ministerie-niveau" van de diensten zoals bedoeld in para 7 van deze studie.

54. In de MICIV deze principes aan de orde te stellen en in relatie hiermede voor te stellen de instructie voor de Coördinator te wijzigen en tevens aan te passen aan de ten opzichte van 1956 veranderde situatie. Dit laatste mede te doen betrekken op de instellingsbeschikking en taakinstructie van het CVIN.

55. In te stemmen - conform de vastgestelde principes - met aanpassing c.q. wijziging van de taakomschrijving van het ICI en van H-SIDS.

56. Het voorbehoud op te heffen dat ten aanzien van de door de Commissie van Eijkern geformuleerde taakstelling van de Coördinator in het wetsvoorstel inzake de inlichtingen- en veiligheidsdiensten is gemaakt.

57. H-SIDS te benoemen tot vaste ambtelijke deelnemer aan het overleg in de MICIV en te bepalen dat Defensie in principe slechts door twee ambtelijke functionarissen in de MICIV vertegenwoordigd zal zijn.

58. Te beslissen

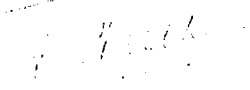

CONFIDENTIEEL

- 16 -

58. Te beslissen inzake een eventueel combineren van het ICI en het ICV tot één interservice comité Inlichtingen en Veiligheid.

De Voorzitter COCSB,
Voor deze Voorzitter ICI,

F.H. ALKEMADE
Kolonel (KL)

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

MINISTERIE VAN DEFENSIE

Landmachtstaf

Net-minute

's-Gravenhage, 3 SEP. 1979

Afdeling / ~~Sec~~ INL/VEIL

Nummer: 2072/F/Conf

NOTA, bestemd voor

Onderwerp: Coördinatie Inlichtingen
en Veiligheid.

Voorzitter ICI

i.a.a.: H- INLMS

H- INLLS

Refertes: a. Nota DS van 22 augustus 1979, nr 79.299.1/12121.
b. Nota LAS van 27 juli 1979, nr 2072/B/Conf.

1. Aangezien in referete a. wordt verzocht commentaar te beperken tot de feitelijke inhoud van het tweede concept, wordt volstaan om t.a.v. opzet en structuur te verwijzen naar het gestelde in referete b., punten 5 en 6.
2. Vergeleken met het eerste concept kan worden gesteld dat reeds meerdere punten, die tot kritische opmerkingen in referete b. aanleiding gaven, nu belangrijk beter zijn geformuleerd. Desondanks wordt de indruk, genoemd in referete b., pt 3, niet voldoende weggenomen.
3. Ten aanzien van de volgende paragrafen bestaat mijnerzijds behoefte aan nadere discussie in het ICI :
  - a. para 1 - doel van de studie ware anders te verwoorden;
  - b. para 5, 6 - in hoeverre zijn gestelde punten uitgangspunten te achten;
  - c. para's 12c en d, 17a en c, 36 en 45: inhoud en formulering ter bespreking, aangezien ontwerp tekst onvoldoende voldoet;
  - d. para 18 - op zich niet onjuist, maar anders te formuleren;
  - e. para 21 - met de geponeerde subconclusies kan niet worden ingestemd;
  - f. para's 22 t/m 34: inhoud en formulering te herzien i.v.m. te tendentiekus geachte benadering;
  - g. para 37 - met de geponeerde subconclusies kan niet zonder meer worden ingestemd;
  - h. para's 41/43: dienen verder te worden uitgewerkt;
  - i. para's 46/47: oneens met formulering en geponeerde zienswijze;
  - j. para 48 - niet acceptabel.

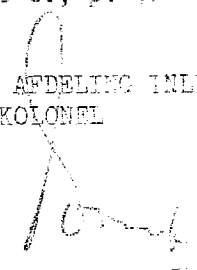
CONFIDENTIEEL

- 2 -

4. Voor concensus is verstrekt over de inhoud van de eigenlijke studie, is het praematuur om reeds commentaar te geven over de voorgestelde aanbevelingen.
Volstaan wordt te verwijzen naar referentie b., pt 4.

Typ :HK
Coll:xy

HET HOOFD VAN DE AFDELING INLICHTINGEN
DE KOLONEL

H.R. TOOROP

CONFIDENTIEEL

MINISTERIE VAN DEFENSIE CONFIDENTIEEL
LUCHTMACHTSTAF

Afdeling ~~XXX~~ : Inl. en Veiligheid

2509 LM 's-Gravenhage, 31 augustus 1979.

Nr.: AIV/0986/H-79

Prins Clauslaan 8
Tel. 81 43 21

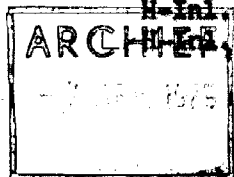
Onderwerp: Coördinatie Inlichtingen
en Veiligheid

Bijlage(n): Geen

NOTA voor:
Voorzitter Interservice
Comité Inlichtingen

LANDMACHTSTAF
Zaak nr. 2072/g/Conf
INL - 5 SEP. 1979
Code nr. 21.11 2324

I.A.a.:
N-Inl. Marinestaf
Landmachtstaf

Ref.: Uw schrijven nr. ~~21~~-299.1/12121 d.d. 22 augustus 1979. - 2072/e/Conf

Gelet op het kennelijk delicate karakter van de
materie en mijn onbekendheid van met name de voorgeschie-
denis, meen ik mij van schriftelijk commentaar op het
tweede door U ingediende concept te moeten onthouden.
Ik geef op dit moment de voorkeur aan de mondelinge behandeling
in de vergadering van het ICI.

Het Hoofd van de Afdeling
Inlichtingen en Veiligheid
Luchtmachtstaf,

J.A.K. VAN MOSSEVELDE
Kolonel

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

Zonder de bijlage(n)
ONGECLASSIFICEERD

Ober

DEFENSIESTAF

GEHEIM

's-Gravenhage, 06 SEP. 1979

PLEIN 4
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 722722

AANGEBODEN AAN: **Ed.NR**

Nummer : *79-299/12701*
Bijlage(n) : *EEN*
Onderwerp : *Coördinatie*

HINL MS 1
HINL LAS 2
HAIV LS. 3
archieff 4

Referte(n) :

Met het verzoek de behandeling te willen overnemen.

Met het verzoek om commentaar vóór: *12 Sept 79*.

Onder aantekening dat, indien ik geen commentaar van U verneem

vóór _____, aangenomen mag worden, dat U met het gestelde accoord gaat.

Onder aantekening, *dese concept notulen eerst zullen worden* ~~dat deze aangelegenheid onderwerp van bespreking zal zijn in de vergadering van~~ *uitgegeven na dat Uw commentaar is ontvangen.*

Ingevolge Uw mondeling/telefonisch/schriftelijk verzoek van: _____

Actie officier is *Kol H.F. ENKELMAR* (tel. nr. *2046*)

Ter kennisneming.

Ter aanhouding.

Met verzoek om spoedige terugzending.

Met dank voor de inzage.

Met dank voor de toezending.

LANDMACHTSTAF
Zaak nr. *2072/12/102*
1 NL 26 OKT. 1979
Code nr. *23.16.5*

De Chef Defensiestaf,
v/d

Sips-A

ARCHIEF
12 OKT 1979

[Handwritten signature]

= Voor U van toepassing.

GEHEIM

CONCEPT

Nummer: 79-299/

's-Gravenhage,

NOTULEN

van de 20ste vergadering van het
Interservice Comité Inlichtingen,
gehouden op woensdag 5 september 1979
om 09.00 uur in kamer A-13 van het
Ministerie van Defensie

AANWEZIG:

KOL	H.F. ENKELAAR	- H SIDS (Voorzitter);
KOL	H.R. TOOROP	- HINLLAS;
KTZ	T. SLEESWIJK-VISSER	- HINLMS;
KOL	J.A.K. VAN MOSSEVELDE	- HINLLS;
LTZSD1	J.B. KOOPS	- SIDS-A (Secretaris).

1. De Voorzitter opent de vergadering en heet KOL J.A.K. van Mossevelde welkom als nieuw lid van het ICI.

2. AGENDAPUNT 2.b. Notulen en actiepunten van de 19e vergadering

d.d. 13 juli 1979. Referte: 79-299/10716.

2.1. Blz. 4, 3e regel: verander "verzocht" in "voorgesteld".

Blz. 5, 1e en 2e regel: lees voor "FLO", "LO".

Actiepunt 19.6.1. lees voor "FLO's", "LO's",

2.2. De notulen worden na de aangebrachte verbeteringen goedgekeurd en vastgesteld.

2.3. De volgende actiepunten worden afgevoerd: 6.2.; 19.4.1.;
19.5.4.; 19.6.2.; 19.8.4..

3. Mededelingen Voorzitter.

3.1. Voorzitter maakt melding van ontvangen brief van Defat Londen inzake behandeling van Joegoslaven in Engeland bij bezoeken aan militaire inrichtingen. Referte: 79-013/12488. Aan de leden wordt een copie uitgereikt.

HINLMS merkt op dat vermelde stafschool RAF Bracknell geen nationale cursus betrof.

Leden zijn in het algemeen van oordeel dat nauwe contacten met Joegoslaven niet geëntameerd moeten worden aangezien hun inlichtingendienst nog immer nauw gelieerd met de KGB/GRU schijnt te zijn. E.e.a. werd recentelijk nog bevestigd in CVIN-verband ~~door H-DVD.~~

3.2. Desgevraagd merkt HINLLS op dat het bij nota 79-250/11926 d.d. 20-8-1979 gevraagde advies met betrekking tot een eventuele benoeming van een defensie-attaché te Praag in behandeling is en op korte termijn verwacht kan worden.

3.3. Voorzitter doet mededeling dat in het INTSUM COMNORTHAG DTGR 301250 Z AUG 79 een bericht van MOD NL voorkomt dat waarschijnlijk afkomstig is van INLLAS. Hier is kennelijk niet de juiste procedure gevolgd. HINLLAS antwoordt dat het waarschijnlijk weer een omissie is van een Nederlands stafofficier bij Intelligence Division SHAPE c.f. het gebeurde

GEHEIM

- 3 -

in december vorig jaar. Zegt toe e.e.a. uit te zullen laten zoeken.

3.4. Voorzitter stelt voor om alle leden van het ICI op te geven als deelnemer aan de SHAPE INTELLIGENCE CONFERENCE '79. Mocht dit aantal deelnemers niet acceptabel zijn voor SHAPE dan zal HINLMS niet deelnemen.

4. Voorzitter wil gaarne om praktische redenen eerst de rondvraag houden.

4.1. HINLLAS stelt voor om de door Defat Bonn verzochte informatie verstrekking aan de Ring-Christlich-Demokratischer Studenten, te doen behandelen door de Directie Voorlichting. De leden steunen dit voorstel.

inbrenging?

4.2. HINLLS brengt het aangevraagde bezoek van de Ambassade van Japan ter sprake. Voorzitter antwoordt dat kwestie met BuZa is opgenomen. Ambassade is gewezen op onjuiste procedure. BuZa verder geen mening over wenselijkheid van dergelijke bezoeken. Onderwerp wordt thans in DR besproken en eventuele richtlijnen dienen te worden afgewacht. Leden zijn unaniem van oordeel dat steeds toenemende contacten (Joegoslaven, Chinezen, Japanners) welke bij het Centrale Apparaat worden aangekaart, tijdig ter kennis van SIDS dienen te komen. Dit bureau kan dan tijdig de krijgsmachtdelen inschakelen welke de contacten met de beveiligde industrieën onderhouden.

7 defensie
op een hant
niveau

De zich

GEHEIM

- 4 -

De zich momenteel enkele malen voorgedane situatie waarbij de bureaux industriebeveiliging door het bedrijfsleven werden gewaarschuwd, is hoogst ongewenst en dient vermeden te worden.

5. AGENDAPUNT 2c. Coördinatie Inlichtingen en Veiligheid.

Referte: 79-299.1/12121 dd. 22 augustus 1979.

5.1. Voorzitter houdt een inleiding over de gehele coördinatieproblematiek en de oorzaken en redenen welke uiteindelijk geleid hebben tot de concept-studie welke thans ter beoordeling ligt. Dringt aan om niet teveel tijd te besteden aan de structuur en opzet van het stuk maar zich te beperken tot de feitelijke inhoud waarbij het voornaamste accent op de aanbevelingen dient te liggen.

5.2. De leden zijn van oordeel dat met het onderhavige concept op geen enkele wijze is voldaan aan de opdracht van het COCSB (zie 1086 vergadering d.d. 20 november 1978). De thans voorliggende studie is niet opgesteld door het ICI maar door een stafofficier van de Defensiestaf. Naar hun oordeel wordt naar de conclusies en aanbevelingen toegeschreven. Het belangrijkste punt is nu geworden dat de uitkomst van de "studie" van te voren vaststaat n.l. dat de Coördinator Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten niet langer de drie militaire inlichtingendiensten dient te coördineren. Nergens echter wordt in de studie aangetoond dat dit een slechte zaak zou zijn. Zelfs al wordt uitgangspunt no. 5. geaccepteerd

*dele Coord
een mit
goed geschikt*

dan brengt

GEHEIM

dan brengt dit geen verandering. Immers als coördinator van de drie militaire inlichtingendiensten is de Coördinator verantwoordelijk aan de Minister van Defensie en gebeurt de coördinatie dus binnen Defensie. Zelfs al zou men van oordeel zijn dat deze functionaris onvoldoende inhoud aan dit deel van zijn taak heeft gegeven, dan is het aan de Minister hem daarop te wijzen.

- 5.3. De Voorzitter benadrukt wederom de wenselijkheid dat deze vergadering een concreet gegeven oplevert en verzoekt de leden om toch te willen proberen thans de feitelijke inhoud van het concept te becommentariëren in plaats van de gang van zaken of de wenselijkheid in discussie te brengen. Allereerst stelt hij de kwestie m.b.t. de interdepartementale instructie van 13-2-56 met taakomschrijving van de Coördinator aan de orde. In de voorliggende studie wordt betoogd dat er in feite na de oprichting van de Defensiestaf geen behoefte meer bestaat aan een coördinator voor de drie militaire inlichtingendiensten, die in wezen niet tot het Ministerie van Defensie behoort. Tevens wordt in punt 5 gestipuleerd dat in beginsel alle werkzaamheden, die betrekking hebben op de verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie BINNEN Defensie worden uitgevoerd..
- 5.4. Na discussie verklaren de leden zich accoord met punt 5 van het concept, onder aantekening dat daarmee nog geen uitspraak is gedaan wie wat coördineert, maar alleen dat het in beginsel binnen Defensie wordt uitgevoerd Met de beschrijving

GEHEIM

van de bestaande situatie in punt 10 wordt eveneens accoord
gegaan. Sub conclusie 12b ontmoet evenwel bezwaar, omdat
deze niet volgt uit het bovenstaande. De Vz. licht nogmaals
het standpunt van de CDS toe doch naar het unaniem oordeel
van de leden moet de Coördinator in zijn militaire functie
beschouwd worden als de functionaris binnen Defensie, zodat
de coördinatie door de Coördinator in zijn militaire
functie op zich niet in strijd is met het gestelde in para 5.
Aangetekend wordt dat hiermee nog niet is uigesproken of
de coördinatie van de drie militaire diensten niet beter
op andere wijze gedaan zou kunnen worden.

5.7. De Voorzitter is als ex-diensthooft van oordeel dat hij als
H-SIDS zeer wel in staat is de bedoelde coördinatie te verzor-
gen mits de organisatie en regelingen daarvoor zouden worden
aangepast.

5.8. De leden zijn van oordeel dat de coördinatie binnen Defensie
van de militaire diensten meestal raakvlakken heeft met
de zusterdiensten, zodat de functionaris die de coördinatie
binnen Defensie zou moeten verzorgen zowel inzicht als mach-
tiging daartoe nodig heeft hetgeen thans niet het geval is.
Bovendien zijn de voordelen niet aangetoond.

5.9. Punt 52, het eerste punt van de aanbevelingen, ontmoet
ernstig bezwaar omdat:

GEHEIM

- 7 -

a. een uitgangspunt geen aanbeveling kan zijn, en

b. het vaststellen van een inlichtingenbehoefte geen activiteit is die het "diensten-aspect" raakt.

5.10. Punt 52. De conclusie: Te bepalen dat de coördinatie zowel op het terrein van de drie militaire inlichtingen- en veiligheidsdiensten als op dat van de drie stafafdelingen Inlichtingen en Veiligheid wordt uitgevoerd door het ICI en/of ICV" is te voorbarig omdat binnen het ICI nog niet voldoende is geanalyseerd of dit een optimale oplossing zou zijn ten opzichte van de bestaande situatie. Tevens zou gesproken dienen te worden van "interdepartementaal-niveau" in plaats van "ministerie-niveau".

5.11. De volgende aanbevelingen vervat in de punten 54 t/m 57 zijn afhankelijk van het bovengestelde en worden derhalve niet accoord bevonden.

5.12. Tijdens een nu volgend algemeen slotdebat wordt concensus verkregen over de volgende inzichten.

a. Indien verandering in de huidige situatie wordt gewenst, moet in de eerste plaats duidelijk worden aangetoond dat de thans geldende structuur niet werkt. Dat is in de concept studie niet gebeurd.

b.

GEHEIM

- 8 -

- b. Mocht het oordeel zo uitvallen dat zulks het geval is dan dient te worden bekeken of dit een kwestie is dat de huidige voorzitter van het CVIN niet in staat is geweest de activiteiten van de militaire inlichtingen diensten te coördineren dan wel of de structuur niet deugt.
- c. Is het eerste het geval dan is dit een zaak van de Minister van Defensie en niet van de Defensiestaf. Is het laatste het geval dan dient een nieuwe structuur te worden voorgesteld. Mocht hierbij de rol van coördinator van de drie militaire inlichtingen diensten aan H-SIDS toevallen dan dient zijn positie veranderd te worden. Met name is het dan niet denkbaar dat hij als sectie-hoofd onder het Hoofd Afdeling Operatieën zou blijven vallen en tevens dient hij dan voor het "diensten"-aspect rechtstreeks verantwoordelijk te worden gesteld onder de Minister van Defensie.
- d. De voorzitter zegt toe, alvorens verdere stappen te ondernemen, dat hij eerst verder overleg met de CDS zal plegen.

6. SLUITING

6.1. De Voorzitter sluit de vergadering om 12.35 uur.

VERZENDLIJST

GEHEIM

- 9 -

VERZENDLIJST

	ex.nr.
H SIDS	1
HINLMS	2
HINLIAS	3
HAIVLS	4
2e plv SG	5
Secretaris	6
Archief	7 - 8

DEFENSIESTAF

PLEIN 4
's-GRAVENHAGE
TELEFOON 722722

's-Gravenhage, 13 dec '79

AANGEBODEN AAN:

HINL MS.

HINL La S.

HANV L.S.

H. Sids.

Numer : 79-200/19513
Bijlage(n) : EEN
Onderwerp : STUDIE COÖRDINATIE
Inlichtingen en Veiligheid.

Referte(n) : Verslag COCSB 1121
para 2.7.

LANDMACHTSTAF
Zaak nr. 2042/1/1979
INC 13 DEC. 1979
21.11
Code nr. 23.16.5

Met het verzoek de behandeling te willen overnemen

Met het verzoek om commentaar vóór: _____

ARCHIEF
- 3 DEC. 1980

Onder aantekening dat, indien ik geen commentaar van U verneem

vóór _____, aangenomen mag worden, dat U met het gestelde accoord gaat.

Onder aantekening, dat deze aangelegenheid onderwerp van bespreking zal zijn in de vergadering van het COCSB van 17 december 1979

Ingevolge Uw mondeling/telefonisch/schriftelijk verzoek van: _____

Actie officier is Kol. H.F. Enkelaar (tel. nr. 2046)

~~Ter kennisgeving.~~ O.a. dat studie onder zelfde nr. op 13/12/79 is aangeboden aan leden COCSB.

Ter aanhouding.

Met verzoek om spoedige terugzending.

Met dank voor de inzage.

Met dank voor de toezending.

De Chef Defensiestaf,
v/d Sids-A

J.B. Koops

= Voor U van toepassing.

Bijl 2072/2/cont
HINLLAS

CONFIDENTIEEL

79-200/19513
dd 13 DEC 79

STUDIE COÖRDINATIE INLICHTINGEN EN VEILIGHEID

opgesteld door het Interservice Comité Inlichtingen voor
het Comité Chefs van Staven/Bevelhebbers

INLEIDING

DOEL

1. Het analyseren van mogelijkheden tot coördinatie binnen defensie op inlichtingen- en veiligheidsgebied die daar departementaal en interdepartementaal voor in aanmerking komen, teneinde - waar nodig - aanbevelingen te doen voor het optimaliseren van de coördinatie.

UITGANGSPUNTEN

2. Uitgegaan wordt van de bestaande structuur, waarbij naast drie zelfstandige militaire inlichtingendiensten, afdelingen inlichtingen/veiligheid bij de krijgsmachtdelen en een sectie inlichtingen bij de defensiestaf bestaan, als staforgaan.

3. In deze structuur dienen organisatie, taak en werkwijze een optimaal functioneren, zowel in vredes- en crisis- als oorlogstijd mogelijk te maken.

BESTAANDE

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 2 -

BESTAANDE TOESTAND

ALGEMEEN

4. Ingevolge KB nr. 437 van 5 aug 1972 bestaan in Nederland de volgende inlichtingen- en veiligheidsdiensten:

a. de Binnenlandse veiligheidsdienst (BVD);

b. de militaire inlichtingendiensten, t.w.:

(1) de inlichtingendienst van de Koninklijke Marine
(MARID);

(2) de inlichtingendienst van de Koninklijke Landmacht
(LAMID);

(3) de inlichtingendienst van de Koninklijke Luchtmacht
(LUID);

c. de Inlichtingendienst Buitenland (IDB).

5. De drie militaire inlichtingendiensten zijn belast met het inwinnen van gegevens, benodigd voor een juiste opbouw en doeltreffend gebruik van de krijgsmacht en voor het treffen van

maatregelen ter

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 3 -

maatregelen ter beveiliging van de krijgsmacht en ter bevordering van een juist verloop van mobilisatie en concentratie van de strijdkrachten. Zij zijn werkzaam onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie, die nadere voorschriften kan geven omtrent organisatie, werkwijze en beheer van de militaire inlichtingendiensten.

6. De staforganen inlichtingen/veiligheid zijn o.m. belast met het evalueren en verwerken van de verkregen gegevens en het rapporteren van inlichtingen aan die autoriteiten, voor wie zulks ter bepaling van hun beleid of anderszins noodzakelijk is.

INTERDEPARTEMENTALE COORDINATIE

7. De (interdepartementale) coördinatie van de werkzaamheden van de Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten wordt uitgevoerd door de Coördinator voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, die op gemeenschappelijke voordracht van de Minister-President tevens Minister van Algemene Zaken en van de Ministers van Binnenlandse Zaken en van Defensie wordt benoemd.

In deze (algemene) functie is de Coördinator verantwoording verschuldigd aan de Minister-President tevens Minister van Algemene zaken.

8. Interdepartementaal

CONFIDENTIEEL

8. Interdepartementaal zijn op inlichtingen- en veiligheidsgebied twee organen werkzaam nl. de Ministeriële Commissie Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (MICIV) en het Comité Verenigde Inlichtingendiensten Nederland (CVIN).

a. De MICIV bestaat uit de Ministers van Buitenlandse Zaken, van Justitie, van Binnenlandse Zaken en van Defensie als leden van de commissie onder voorzitterschap van de Minister-President tevens Minister van Algemene Zaken. Vaste ambtelijke medewerkers, die deelnemen aan het overleg in de MICIV zijn de Coördinator, alle hoofden van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten en een ambtenaar, respectievelijk van het Ministerie van Buitenlandse zaken, van Defensie, (2e plv SG) en van Justitie. De MICIV is als hoogste beleidsorgaan belast met het algemene beleid en de coördinatie van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

b. Het CVIN bestaat uit de hoofden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en een ambtenaar van het Ministerie van Buitenlandse Zaken als leden, onder voorzitterschap van de Coördinator. H-SIDS kan als waarnemer CVIN-vergaderingen bijwonen. De taak van het CVIN is ingevolge de

Instellingsbeschikking van 8 mei 1957:

(1) de Regering

*Wacht op
juni 17*

*dit is een feit
dat feitelijk
toezicht is afgegeven
beschikking zelf
niet eens afgegeven
begin moet worden*

CONFIDENTIEEL

- 5 -

- (1) de Regering ten dienste van haar gezamenlijk beleid, door tussenkomst van het CVCS, te voorzien van samenvattende inlichtingenrapporten en appreciaties van de toestand, waarin de militaire-, politieke- en binnenlandse veiligheid- en mogelijk andere aspecten worden belicht;

- (2) het op meest doelmatige wijze verdelen van de taken voortvloeiende uit van de Regering ontvangen instructies of CVCS-vragen, over de in het CVIN vertegenwoordigde instanties, o.a. ten aanzien van het verzamelen, evalúeren en verspreiden van inlichtingen.
Daarnaast is het CVIN bedoeld als adviesorgaan in tijden van spanning en in oorlogstijd ten behoeve van "Overlegorgaan" en Kabinet.
Bovendien is het CVIN belast met de ambtelijke voorbereiding van de vergaderingen van de MICIV, waartoe het Comité naar behoefte wordt aangevuld met de vaste ambtelijke medewerkers van de Ministeries van Defensie (2e Plv SG) en van Justitie.

DEPARTEMENTALE COORDINATIE

9. Met de (departementale) coördinatie van de militaire inlichtingendiensten is eveneens belast de Coördinator voor de

Inlichtingen- en

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 6 -

Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, ingevolge een interdepartementale instructie van 13-2-1956.

Volgens deze instructie is de functie van de Coördinator als departementale coördinator binnen defensie een militaire functie, waarin de Coördinator verantwoording schuldig is aan de Minister van Defensie.

10. De coördinatie van taken en werkwijze van de staforganen wordt ten aanzien van inlichtingenaspecten uitgevoerd door het Interservice Comité Inlichtingen (ICI). Dit Comité wordt gevormd door de hoofden van de afdn inlichtingen/veiligheid van de krijgsmachtdelen onder voorzitterschap van Hoofd Sie Inlichtingen Defensiestaf (H-SIDS). Als zodanig ressorteert het ICI onder en werkt ten behoeve van het Comité Chefs van Staven/Bevelhebbers (COCSB).

BESCHOUWING

MOGELIJKE PROBLEEMGEBIEDEN

11. De "Militaire functie" instructie van de Coördinator dateert uit een tijd, waarin nog geen sprake was van een defensiestaf. In deze situatie speelde het COM II een belangrijke rol; dit orgaan van het Comité Verenigde Chefs van Sta-

ven werd bijvoorbeeld

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 7 -

ven werd bijvoorbeeld in de considerans van de instellingsbeschikking van het CVIN genoemd als een noodzakelijk comité naast het CVIN. De Coördinator is er ook altijd van uitgegaan dat de coördinatie in het organisatorisch vlak, met name m.b.t. de interne defensieproblemen en de beleidsvoorbereiding in het COM II geschiedde. In de praktijk gebeurde dat ook. Immers alle COM II leden + voorzitter waren Inl Dienst Hoofden en daarmee ook lid van de inl gemeenschap als genoemd in het Inl KB. Als er moeilijkheden waren kon men zich tot de Coördinator wenden. Deze situatie was dus in feite voor een ieder acceptabel.

12. De moeilijkheden ontstonden pas, nadat de reorganisatie van de topstructuur had plaatsgevonden. Comité II werd opgeheven en daarvoor in de plaats werd het Interservice Comité Inl (ICI) geïnitieerd. De LtKol Stafofficier Inl (tevens secretaris COM II) werd in status verhoogd tot kolonel en aan hem werden twee specialisten toegevoegd. Net als in de VCS situatie werd het nieuwe inl element echter in de organisatie als een ondergeschikte sectie onder het Afd Hfd operatiën gelaten. Het H-SIDS werd voorzitter van het ICI en als secretaris werd één van zijn medewerkers aangewezen. De consequenties van deze "gedaantewisseling" werden echter niet geheel overzien en er ontstonden een aantal knelpunten:

a. de coördinatie

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 8 -

- a. De coördinatie op veiligheidsgebied.
- b. De onderlinge coördinatie tussen de militaire inlichtingendiensten.
- c. Ambtelijke voorbereiding van defensie standpunt.
- d. Vertegenwoordiging naar buiten.

DE COORDINATIE OP VEILIGHEIDSGBIED

13. Uit de instellingsbeschikking van het ICI blijkt dat dit Comité verantwoordelijk is voor de coördinatie van inlichtingenaangelegenheden. Het coördineren van veiligheidsaangelegenheden behoort dus niet tot de taak van dit comité. De verantwoordelijkheid voor deze coördinatie bleef bij de SG, vanwege de evt politieke consequenties. Hieromtrent is veel verwarring ontstaan, vnl omdat geen onderscheid werd gemaakt tussen de contra Inl taak en de (militaire) veiligheidsfunctie. Pogingen om te komen tot een Interservice Comité Veiligheid (ICV) mislukten omdat geen duidelijk onderscheid gemaakt kon worden tussen het "diensten"-aspect en het "afdelingen"-aspect.

14. Er bestaat nl

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 9 -

14. Er bestaat nl een wezenlijk verschil tussen contra- inlichtingen en veiligheid; het eerste aspect is offensief ingesteld en betreft het inwinnen van gegevens, benodigd voor het treffen van maatregelen ter beveiliging van de eigen strijdkrachten tegen spionage, sabotage en subversieve activiteiten van vijandelijke diensten en groeperingen. Hier is dus sprake van een in het Inl KB omschreven taak, m.a.w. een Inl Dienstactiviteit.

15. Naast deze (contra Inl) taak van de diensten bestaat er ook een staf verantwoordelijkheid voor het treffen van maatregelen, nodig voor de veiligheid van personeel, materieel en (geclassificeerde) gegevens. Dit is een defensieve taak, die veel coördinatie behoeft teneinde ook ten aanzien van de veiligheidssituatie bij de krijgsmacht een zekere eenheid te verkrijgen.

16. De onoverzichtelijkheid van deze toestand wordt ook nog vergroot door het feit dat de hoofden van de afdelingen Inlichtingen en Veiligheid van de krijgsmachtdeelstaven taken hebben zowel op Inlichtingen- als Veiligheidsgebied. Op het centrale niveau echter zijn deze taken niet in één hand, omdat de Inlichtingentaken in de operationele zuil (Defensiestaf) zijn ondergebracht en de Veiligheidstaken een verantwoorde-

lijk van de

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 10 -

Recht

lijk van de Secretaris-Generaal (2e plv SG) zijn gebleven. De reorganisatie van de topstructuur, met onder meer de instelling van de Directoraten-Generaal, brengt met zich mee een uitbreiding van de Veiligheidstaak. Hierbij dient onder meer te worden gedacht aan:

- Veiligheidszaken op automatiseringsgebied;
- Toegangsregeling Ministerie en rechtstreeks onder Defensie ressorterende objecten;
- Veiligheidsmaatregelen, -procedures en rapportages.

Er werd echter niet voorzien in een orgaan dat hiervoor de werkzaamheden kan verrichten. Momenteel worden een deel van deze werkzaamheden, ten behoeve van de 2e plv. SG, verricht door de Sectie Veiligheid van de Landmachtstaf.

In het kader van de studie dient nu te worden gezien hoe het hierboven genoemde "afdelingen"-aspect (Veiligheid) gecoördineerd zou kunnen worden. Hiermee kan worden belast:

a. 2e plv. SG;

b. de Coördinator;

c. Hoofd Inlichtingen/

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 11 -

c. Hoofd Inlichtingen/Veiligheid op centraal niveau.

17. 2e plv. SG. Door de plaats van deze functionaris in de organisatie van het ministerie wordt een goede coördinatie met de verschillende zuilen van het centrale apparaat bevorderd en is een zekere continuïteit gewaarborgd.

Ook is het een voordeel dat dezelfde functionaris eventueel politiek gevoelige zaken behandelt.

Een nadeel is bij deze optie dat een tweede interservice comité moet worden ingesteld om veiligheidszaken te coördineren. Dit maakt extra coördinatie tussen dit Comité Veiligheid en het reeds bestaande I.C.I. noodzakelijk, temeer waar het I.C.I. blijkens de instellingsbeschikking, overigens terecht, ook al is belast met de coördinatie van aan inlichtingen gerelateerde veiligheidsaspecten.

18. De coördinator. Zoals eerder gesteld is de coördinatie van veiligheidszaken en de beleidsvoorbereiding op dit gebied een stafverantwoordelijkheid. De Coördinator naast zijn coördinerende functie op het "diensten"-gebied, ook te belasten met de coördinatie op "afdelingen"-gebied, vereist dat hij als staffunctionaris van defensie moet worden aangemerkt. Gelet op de positie van de Coördinator als functionaris rechtstreeks onder de Minister-President/Minister van Algemene Zaken, wordt deze optie als niet uitvoerbaar aangemerkt.

19. Hoofd Inlichtingen

CONFIDENTIEEL

- 12 -

19. Hoofd Inlichtingen en Veiligheid op Centraal niveau. Indien coördinatie van stafaangelegenheden zowel van inlichtingen- als van veiligheidszaken zou worden opgedragen aan deze functionaris komt de behoefte aan twee interservicecomité te vervallen.

Door de vorming van een staforgaan Inlichtingen- en Veiligheid op centraal niveau wordt een vergelijkbare structuur verkregen als bij de staven van de krijgsmachtdelen. Dit staforgaan zal de taken van de Sie inlichtingen van de defensiestaf moeten vervullen en tevens op veiligheidsgebied de andere zuilen van het centrale niveau dienen te verzorgen.

Het voordeel van een staforgaan inlichtingen en veiligheid op centraal niveau is dat belangrijke defensie- en veiligheidszaken, die momenteel nog onvoldoende kunnen worden opgezet, gecoördineerd kunnen worden aangepakt. De vorming van een staforgaan inlichtingen en veiligheid op centraal niveau betekent niet dat de contra-inlichtingenzaken, die veelal sensitieve en/of politieke aspecten hebben, ook door deze afdelingen worden behandeld. Voor contra-inlichtingenzaken van de militaire inlichtingendiensten kan de voorheen en ook momenteel geldende procedure (mil inlichtingendienst - SG - MINDEF) worden gehandhaafd.

*] Onder defensiezaken worden verstaan zaken, die zowel de krijgsmachtdelen als het centrale apparaat betreffen.

20. Concluderend is

CONFIDENTIEEL

- 13 -

20. Concluderend is i.p.v. de huidige Sectie Inlichtingen Defensiestaf een staforgaan inlichtingen/veiligheid op het centrale niveau gewenst, teneinde de inlichtingen- en veiligheidszaken ten opzichte van alle zuilen te kunnen uitvoeren. Hoewel de taken van dit Staforgaan op veiligheidsgebied een duidelijke relatie hebben met de beveiligings verantwoordelijkheden van de Secretaris-Generaal, wordt mede in verband met de relevantie op inlichtingengebied, het juist geacht dit staforgaan als een zelfstandige afdeling Inlichtingen- en Veiligheid bij de Defensiestaf, als de operationele zuil van het centrale apparaat, onder te brengen. Aangetekend wordt dat de vorming ^{van} zo'n staforgaan inl en veiligheid op centraal niveau een aanpassing vereist van de huidige structuur en personeelsbezetting, aangezien de werkzaamheden niet door de bestaande Sectie Inlichtingen Defensiestaf kunnen worden vervuld.

*) van het centrale apparaat

DE ONDERLINGE COORDINATIE TUSSEN DE MILITAIRE INLICHTINGEN-
DIENSTEN.

21. De onderlinge coördinatie tussen de militaire inlichtingen diensten dient te geschieden door een functionaris die lid is van de inlichtingen gemeenschap als genoemd in KB 437

van 5 augustus 1972.

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 14 -

van 5 augustus 1972. Het "behoren tot de inlichtingen gemeenschap" is namelijk essentieel om zijn taak op dit terrein volledig en goed te kunnen uitvoeren.

Immers zolang dit niet het geval is, blijft hij op bepaalde terreinen voor de andere gesprekspartners een buitenstaander en kan hij derhalve ook nimmer volledig op de hoogte worden gebracht. Met betrekking tot bepaalde aspecten zal dit terecht geschieden, maar de functionaris mist zelf de mogelijkheid om te kunnen beoordelen of dit altijd het geval is. Wat hem wel en niet bereikt kan hij niet beoordelen. Bij de huidige structuur staat het ICI onder voorzitterschap van H-SIDS (als enige Inlichtingen functionaris niet genoemd in K.B.) en zou de onderlinge coördinatie tussen de mil. inlichtingendiensten derhalve de laatste drie jaren hebben moeten geschieden door de Coördinator in zijn militaire functie. Deze functionaris is er echter altijd van uitgegaan dat de diensthoofden, gelet op hun taak en verantwoordelijkheden ingevolge het KB, in staat waren de benodigde onderlinge coördinatie te initiëren, en - indien er problemen zouden ontstaan - de Coördinator naar behoefte konden inschakelen. Naar zijn opvatting geschiedde in het verleden de coördinatie in het organisatorische vlak, met name de interne defensieproblemen en de beleidsvoorbereiding, in het COM II. Dit was mogelijk omdat het COM II bestond uit de hoof-

-den van de

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 15 -

den van de militaire inlichtingendiensten onder voorzitterschap van het oudste diensthoofd.

22. Indien wordt aangenomen dat in beginsel de departementale coördinatie tussen de militaire inlichtingendiensten binnen defensie behoort te geschieden en de militaire functie van de coördinator als niet meer passend bij de huidige structuur wordt beschouwd, dient te worden onderzocht in hoeverre de vereiste onderlinge coördinatie binnen die structuur kan worden uitgevoerd.

23. De krijgsmacht inlichtingendiensten hebben, zowel op inlichtingen- als op contra-inlichtingengebied een offensieve taak, namelijk het inwinnen van gegevens. Bij de uitvoering van die taak hebben de militaire inlichtingendiensten veel raakvlakken met de civiele diensten: IDB en BVD. Voor een goede uitvoering van zijn taak zal een Defensie coördinator derhalve voldoende inzicht moeten hebben in de werkwijze van zowel de militaire- als de civiele diensten. Dit kan hij alleen verkrijgen indien hij ook door de civiele diensten als behorend tot de Inlichtingen gemeenschap wordt geaccepteerd, hetgeen alleen verzekerd is indien hij in het K.B. wordt genoemd. Deze Defensie coördinator zou kunnen zijn:

a. H-SIDS.

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 16 -

- a. H-SIDS. Voordeel zou zijn dat het ICI de oorspronkelijke rol van het COM II m.b.t. de coördinatie van de militaire inlichtingendiensten zou kunnen vervullen. Een nadeel is dat - zolang de hoofden van de militaire inlichtingendiensten volledig verantwoordelijk blijven voor hun eigen diensten - er een extra schakel wordt gecreëerd tussen de Coördinator en de hoofden van de civiele diensten enerzijds en de hoofden van de militaire diensten anderzijds. Tevens vereist dit een wijziging van het KB. Bovendien wordt het door twee leden van het I.C.I. (KM en KL) als een nadeel gezien dat H-SIDS in dit geval feitelijk zal kunnen gaan optreden als hoofd van de drie militaire inlichtingen diensten.
- b. Oudste hoofd mil inl dienst. Dit houdt in dat het voorzitterschap van het ICI niet meer kan worden vervuld door H-SIDS, maar dat het oudst in functie zijnde Hoofd van de militaire inlichtingendiensten wordt aangewezen als voorzitter. Hoewel als voordelen o.m. kunnen worden genoemd dat het KB geen wijziging behoeft en de positie van de Hfdn mil inl diensten niet wordt aangetast, is deze mogelijkheid, gelet op de positie van H-SIDS als vertegenwoordiger van de CDS binnen het Comité , ongewenst.

24. Indien de in

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 17 -

24. Indien de in punt 23a genoemde mogelijkheid niet gewenst wordt, kan de coördinatie van de militaire inlichtingen diensten ook in de huidige structuur worden uitgevoerd door de Coördinator in zijn militaire functie. De Coördinator zal zich hierbij moeten realiseren dat het ICI niet de rol van het voormalig COM II t.a.v. de coördinatie v.d. militaire inlichtingen diensten kan vervullen.

AMBTELIJKE VOORBEREIDING VAN DEFENSIESTANDPUNTEN

25. De ambtelijke voorbereiding van ministeriële standpunten is een stafaangelegenheid en zal gewoonlijk geschieden door het coördineren van de inbreng op inlichtingen- en veiligheidsgebied. Na goedkeuring van het geformuleerde ontwerpstandpunt in de betrokken beleidscomité's (COCSB/DR) of door de Secretaris-Generaal is de defensievertegenwoordiger, die het standpunt moet uitdragen bij interdepartementaal of internationaal overleg, hieraan gehouden.

26. Bij de discussie over de coördinatie tussen de militaire inlichtingendiensten is herhaaldelijk het lidmaatschap van H-SIDS van het CVIN ter sprake geweest. Bij de uitvoering van de taak van het CVIN: de evaluatie van de door de in- en veiligheidsdiensten verworven gegevens en het rapporteren van

inlichtingen aan de

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 18 -

inlichtingen aan de Regering, door tussenkomst van het CVCS is echter een defensiestandpunt nimmer aan de orde. De hoofden van de militaire diensten hebben een inbreng als onafhankelijke diensthoofden en zijn dan ook als zodanig als lid van het CVIN benoemd (en niet als drie vertegenwoordigers van het Ministerie van Defensie). Dit in tegenstelling tot het lid van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, benoemd als "vertegenwoordiger van de Minister van Buitenlandse Zaken" o.m. om de politieke aspecten bij evaluatie en rapportage tot uiting te doen komen.

27. Het CVIN is ook het ambtelijk voorportaal van de MICIV. Bij de beleidsvoorbereiding voor MICIV vergaderingen wordt het CVIN uitgebreid met de vaste ambtelijke medewerkers van de diverse ministeries, die de vergadering van de MICIV bijwonen. Als een defensiestandpunt bij deze ambtelijke voorbereiding tot uiting moet komen, dient dit door een hoofdamtenaar van het Ministerie van Defensie te worden ingebracht. Hiervoor is de 2e Plv SG aangewezen. (Zie Notulen VCS 1008 d.d. 11-10-76). Ook bij de ambtelijke voorbereiding van MICIV vergaderingen nemen de drie hoofden militaire inlichtingendiensten aan de discussie deel als diensthoofden en niet als defensievertegenwoordigers, aangezien hun belangen hier in het geding zijn. Indien de wens zou bestaan om H-SIDS

als lid van het

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 19 -

als lid van het CVIN en tevens vaste ambtelijke medewerker van het MICIV aan te wijzen zou dit er toe leiden dat van Defensie vijf resp. zes personen aanwezig zouden zijn n.l. MINDEF, 2e Plv SG, 3 Hoofden mil inl diensten en H-SIDS. Dit grote aantal zou alleen tot meer acceptabel kunnen worden teruggebracht indien H-SIDS als defensie coördinator zou worden aangewezen en derhalve namens de 3 hoofden zou kunnen optreden. Dit betekent een stap op de weg naar de integratie van de militaire inl diensten. In de huidige structuur zou het niet juist zijn als in het MICIV één of meer hoofden van de drie militaire inlichtingendiensten zouden ontbreken, die ingevolge de constituerende vergadering van de MICIV ook in die kwaliteit als vaste ambtelijke deelnemers zijn aangewezen, onafhankelijk van een aan te wijzen "ambtenaar van het ministerie van defensie".

VERTEGENWOORDING NAAR BUITEN

28. In de oude Comité II situatie was het oudst aanwezige diensthoofd tevens de vertegenwoordiger van MOD Neth, cq delegatieleider bij MC-conferenties en internationale vergaderingen zoals de jaarlijkse SHAPE Intell Conference. Na de instelling van de Defensiestaf werd H-SIDS aangewezen als delegatielei-

-der en als

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 20 -

der en als zodanig treedt hij op in de MC IWG Steering Committee en in de Heads of Delegation Conferences. In beide fora bevindt hij zich in gezelschap van de inlichtingen autoriteiten van de overige NAVO landen (vnl vlag- en opperofficieren). Nederland neemt daar duidelijk een uitzonderingspositie in, immers H-SIDS is niet de Nederlandse inlichtingen autoriteit, maar een (ondergeschikt) sectiehoofd van de Defensiestaf.

29. Aanwijzing van de Coördinator in zijn militaire functie lijkt een betere mogelijkheid. Het betreft hier immers een opperofficier, die ook qualitate qua geschikt is om namens de Minister naar buiten op te treden. De consequentie hiervan is wel dat hij zich veel meer met de militaire inl zaken zal moeten bezig houden. Gevreesd wordt dat hem de tijd zal ontbreken om deze extra taak op zich te nemen. Teneinde de situatie toch te verbeteren dient H-SIDS voor deze naar buiten optredende functie op voldoende niveau in de organisatie te worden ingepast.

E.e.a. zou kunnen geschieden door hem te belasten met de leiding van het in punt 19 genoemde staforgaan op centraal niveau.

SAMENVATTING

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 21 -

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

30. Bij het analyseren van de mogelijkheden tot coördinatie werden vier probleemgebieden onderkend t.w.:

- a. Coördinatie op veiligheidsgebied.
- b. Onderlinge coördinatie tussen de militaire inlichtingendiensten.
- c. Ambtelijke voorbereiding van defensie standpunten.
- d. Vertegenwoordiging naar buiten.

31. De coördinatie op veiligheidsgebied kan worden verbeterd door de vorming van een zelfstandige afdeling Inlichtingen en Veiligheid bij de Defensiestaf. Hiervoor zal een organisatie wijziging en personeelsuitbreiding noodzakelijk zijn. Indien het hoofd van deze afdeling tevens zou worden belast met de vertegenwoordiging naar buiten, zou hiermee ook een bevredigende oplossing voor dat probleemgebied zijn bereikt.

32. Binnen de huidige structuur, waarbij sprake is van 3 zelfstandige militaire inlichtingendiensten en 3 afdelingen

Inl/Veil bij de

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 22 -

Inl/Veil bij de krijgsmachtdeelstaven naast een onderschikte sectie Inlichtingen binnen de Defensiestaf, is geen voor allen aanvaardbare regeling mogelijk gebleken voor de probleemgebieden genoemd onder 30 b en 30 c.

33. In hoeverre een integratie van de drie militaire inlichtingendiensten een bevredigende oplossing zou kunnen zijn werd niet nader onderzocht, aangezien dit buiten het kader van de opdracht viel. Uitgaande van het blijven bestaan van de 3 zelfstandige mil diensten kan volgens de helft van de leden in het ICI (DS en KLu) zowel de onderlinge coördinatie van de diensten als de vertegenwoordiging van de drie hoofden van de militaire inlichtingen diensten bij de ambtelijke voorbereiding defensiestandpunten in CVIN en MICIV worden opgedragen aan H-SIDS. Het nadeel van een extra schakel wordt geaccepteerd en het KB moet worden aangepast. De andere leden (KM en KL) achten het handhaven van de Coördinator in zijn militaire functie ook in de huidige topstructuur nog steeds passend en gewenst. Tevens achten zij het handhaven van de 2e Plv SG in zijn hoedanigheid als ambtelijke medewerker voor Defensie in het MICIV gewenst.

34. Aanbevelingen

CONFIDENTIEEL

34. Aanbevelingen:

a. In principe instemmen met de wenselijkheid van het instellen van een zelfstandige afdeling Inlichtingen en Veiligheid binnen de Defensiestaf die tevens de taken van de Sectie Inlichtingen Defensiestaf moet vervullen, waarbij een organisatiewijziging van de huidige structuur en personeelsuitbreiding wordt geaccepteerd. ✓

~~b. Te beslissen of de onderlinge coördinatie van de drie militaire inlichtingen diensten dient te worden opgedragen aan H-SIDS dan wel dat de Coördinator in zijn militaire functie dient te worden gehandhaafd.~~

*Werdts wordt bevestigd met de algehele verandering - formulering
afgekeurd nu niet a. niet bevestigd*

veiligheid.

Referte : aangeboden bij DS 79-200/19513 dd. 13 december 1979.

3.1. Het Comité stemt in met het gestelde in referte onder "doel", "uitgangspunten" en "bestaande toestand - algemeen".

3.2. Interdepartementale coördinatie.

3.2.1. Over referte, para 8b, - taken CVIN - is Voorzitter van mening dat in de thans 23 jaar oude instellingsbeschikking geen rekening kan zijn gehouden met de huidige samenwerkingverbanden en structuur. Herziening is derhalve noodzakelijk, hetzij in de MICIV hetzij in de Commissie van Eijkern. Noch de vergaderfrequentie van het CVIN, noch de doelstelling, noch de vergaderresultaten zijn bij Spreker bekend. CLAS brengt in herinnering de in 1964 aangenomen Oorlogswet Nederland, waarin de Staat van Beleg, de Staat van Oorlog, de Burgerlijke Uitzonderingstoestand en de Verhoogde Waakzaamheid worden omschreven en bevoegdheden worden toegekend aan het civiele en militaire gezag. In tegenstelling tot voorheen worden deze situaties thans naast elkaar gerangschikt. Het aannemen van de Oorlogswet had er toe moeten leiden de instructie CVIN te bezien. Het is logisch dat, in verband met de denkbare situaties (oorlog, spanning, crisis), herbeschouwing van de uit 1957 daterende instructie alsnog geschiedt.

3.2.2. Voorzitter is van mening dat vastgesteld moet worden hoe de coördinatie van de militaire inlichtingendiensten, die onder verantwoordelijkheid van MinDef werken, dient te geschieden. Daarnaast dient de relatie te worden gelegd met de inlichtingendiensten die werken onder verantwoordelijkheid van MinBiZa resp. MinBuZa. Het is evident dat deze totale coördinatie een verantwoordelijkheid is van MinAZ; dit is dan ook de taak van Vz CVIN. DDS merkt op dat uit de instructie uit 1957 blijkt dat Vz CVIN zowel de militaire inlichtingendiensten onderling diende te coördineren als tussen de militaire inlichtingendiensten en IDB en BVD. Voorzitter antwoordt dat dit een uitvloeisel was van de destijds geldende structuur die thans geheel is gewijzigd. Het KB van 1972 spreekt slechts over coördinatie tussen de BVD, de militaire inlichtingendiensten en de IDB. De Minister van Defensie kan evenwel nadere voorschriften

3.2.3. CLAS deelt de benaderingswijze van Voorzitter. De ministers die, gelet op de Oorlogswet Nederland, een bepaalde verantwoordelijkheid in crisissituaties hebben op het gebied van inlichtingen en veiligheid, dienen over een coördinator te beschikken. Bij de bepaling wie als coördinator voor Defensie moet optreden dient te worden uitgegaan van de behoeftestelling. Beantwoordt Vz CVIN hieraan dan is dit probleem opgelost (mits deze taak voor hem qua tijd uitvoerbaar is); in het andere geval zal binnen de Defensieorganisatie naar een coördinator moeten worden uitgezien. Coördinatie door een buitenstaander is niet gewenst. Voorzitter antwoordt dat Mindef de coördinatie van de werkzaamheden van de drie krijgsmachtdelen voorzover dit voor het tot stand komen van een geïntegreerd inlichtingenbeeld noodzakelijk is, bij zijn beschikking van 28 juni 1977 heeft gelegd bij HSIDS. "Veiligheid" en "Uitvoering" zijn daarin echter bewust uitgezonderd. Hoezeer integratie van inlichtingendiensten, in theorie, nastreefbaar is te achten, de praktijk zal een toename van personeel vergen zonder dat een duidelijk verbeterd inlichtingenproduct wordt bereikt; integratie dient dus niet te geschieden. In geen geval mag het inlichtingenproduct dat geleverd wordt om aan de behoefte van de krijgsmachtdelen te voldoen, in kwaliteit verminderen. Een knelpunt is echter de geforceerde scheiding tussen "Inlichtingen" en "Veiligheid".

3.2.4. CMS wijst er op dat, aangezien de instructie voor de Coördinator Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten van 1956 vermeldt dat coördinatie van de militaire inlichtingendiensten een militaire functie is, de functie van Coördinator slechts door een (oud-) militair kan worden vervuld. Dit versterkt de wens dat de opvolger van de huidige Vz CVIN eveneens een (oud-) militair zal zijn.

3.2.5. CLS verwijst naar hetgeen in de 1121e vergadering van het COCSB is besproken en de daarin gevonden formule: De drie militaire inlichtingendiensten blijven volledig bestaan; geen integratie. Aan de taak van HSIDS dient meer inhoud te worden gegeven, bijvoorbeeld door hem te belasten met bepaalde veiligheidsaspecten. Tot zijn taak zou moeten behoren de beleidsvoorbereiding en beleidsformulering. Het verdient aanbeveling dat HSIDS als zodanig in de te ontwerpen wet zal worden vermeld.

3.2.6. CLAS constateert dat een verbijzondering van coördinatie van veiligheidszaken noodzakelijk is; niet slechts een onderling verdelen van werkzaamheden. Rapportages aan

ten, de praktijk zal een toename van personeel vergen zonder dat een duidelijk verbeterd inlichtingenproduct wordt bereikt; integratie dient dus niet te geschieden. In geen geval mag het inlichtingenproduct dat geleverd wordt aan de behoefte van de krijgsmachtdelen te voldoen, in kwaliteit verminderen. Een knelpunt is echter de geforceerde scheiding tussen "Inlichtingen" en "Veiligheid".

3.2.4. CMS wijst er op dat, aangezien de instructie voor de Coördinator Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten van 1956 vermeldt dat coördinatie van de militaire inlichtingendiensten een militaire functie is, de functie van Coördinator slechts door een (oud-) militair kan worden vervuld. Dit versterkt de wens dat de opvolger van de huidige Vz CVIN eveneens een (oud-) militair zal zijn.

3.2.5. CLS verwijst naar hetgeen in de 1121e vergadering van het COCSB is besproken en de daarin gevonden formule: De drie militaire inlichtingendiensten blijven volledig bestaan; geen integratie. Aan de taak van HSIDS dient meer inhoud te worden gegeven, bijvoorbeeld door hem te belasten met bepaalde veiligheidsaspecten. Tot zijn taak zou moeten behoren de beleidsvoorbereiding en beleidsformulering. Het verdient aanbeveling dat HSIDS als zodanig in de te ontwerpen wet zal worden vermeld.

3.2.6. CIAS constateert dat een verbijzondering van coördinatie van veiligheidszaken noodzakelijk is; niet slechts een onderling verdelen van werkzaamheden. Rapportages aan Mindef moeten worden verricht; het beleid voor de langere termijn moet worden vastgesteld, te vertalen in geld en personeel. Momenteel ligt "Veiligheid" bij de 2e Plv SG; voor personeelsaspecten - antecedenten - is dat juist, maar er zijn ettelijke veiligheidsaspecten, bijvoorbeeld alle militaire dreigingsaspecten, die militaire coördinatie vergen. Er dient derhalve te worden vastgesteld welke veiligheidsfacetten zich lenen voor militaire coördinatie op beleidsniveau.

geven omtrent de organisatie, de werkwijze in het beheer van de militaire inlichtingendiensten. Met andere woorden, Mindef kan hiertoe zelfstandig, binnen Defensie, opdracht geven zonder inmenging van de Coördinator.

3.2.7. Voorzitter vat het besprokene als volgt samen. Het aspect "Veiligheid" is bij de instelling van SIDS onjuist ingeschat. Vastgesteld zal moeten worden welke facetten tot het takenpakket van HSIDS dienen te behoren. Hiertoe behoren niet: antecedentenonderzoeken en personeelszaken. Inpassing in de DS-organisatie dient te worden overgelaten aan organisatie-deskundigen. HSIDS dient als volledig lid in het CVIN te worden opgenomen. Het Comité kan zich vinden in de eerste aanbeveling van referte. CLS stelt voor de tweede aanbeveling te doen luiden: "HSIDS wordt belast met de algemene beleidsvoorbereiding en -formulering op het gebied van inlichtingen en veiligheid". Voorzitter antwoordt dat de onderbouw voor deze aanbeveling duidelijk uit referte zal moeten blijken. Wellicht kan referte aanzienlijk worden bekort. Het Comité sluit zich aan bij deze samenvatting.

3.3. Het Comité besluit de behandeling van dit onderwerp in de volgende vergadering af te ronden.

AGENDAPUNT 2. Studie coördinatie inlichtingen

CONFIDENT

en veiligheid.

Referten: a. Notulen 1123e COCSB, agendapunt 3.

b. aangeboden bij DS 79-200/19513 dd 13 december

2.1. Voorzitter verwijst naar referentie a, para 3.2.7., (Samenvatting) en attendeert op een drietal relevante zaken.

a. Met het gestelde in de tweede zin - vaststelling welke facetten tot het takenpakket van HSIDS dienen te behoren - wordt het gebied van veiligheid beoogd.

b. Het gestelde in de zesde zin, "Het Comité kan zich vinden in de eerste aanbeveling (instellen van een zelfstandige afdeling Inlichtingen en Veiligheid bij de Defensiestaf) van referentie", dient te worden gelezen in het licht van de vierde zin "Inpassing in de Defensieorganisatie dient te worden overgelaten aan organisatiedeskundigen".

c. Met de door CLS geformuleerde tweede aanbeveling vervalt para 34 b van referentie b.

(men moet weten blijft Coord l/v !!)

2.2. Het Comité sluit zich hierbij aan. CMS benadrukt dat de uitvoerende taken van de inlichtingendiensten van de krijgsmacht delen buiten het ressort van HSIDS zullen blijven vallen. Voorzitter bevestigt dit.

2.3. Voorzitter concludeert dat de samenvatting van referentie a alsmede de nadere uitleg daarvan de hoofdbestanddelen vormen voor het in te dienen voorstel. Slechts de daarvoor relevante aspecten dienen te worden onderbouwd. Aldus opgesteld kan het voorstel in nota-vorm aan de SG worden voorgelegd. Het concept van deze nota zal aan het Comité worden voorgelegd. Verdere behandeling van referentie b is daardoor niet noodzakelijk. Het Comité besluit aldus.